

samarbete
rättvisa fri
kr demokrati
jämställdh
demokrati so
solidar
samarbete
rättvisa der
jämställdh
krati
solidaritete
rättvisa demok

demokrati

Stadgar

samarbete

© 2009 Svenska Livsmedelsarbetareförbundet

PRODUKTION Bilda Idé

OMSLAGSILLUSTRATION Anna Gunneström

TRYCK 08 Tryck, Bromma 2009

2009.03 350 ex

li 091013

Kommentarer till stadgarna

I stadgekommittén har ingått:

Ove Dröscher, avd 1
Karin Marklund, avd Botnia
Ronny Lind, avd Bergslagen
Håkan Persson, avd Syd
Solweig Larsson, förbundskontoret
Mikael Nilsson, förbundskontoret
Eva Karlsson, förbundskontoret

Stadgekommitténs utgångspunkter har varit att:

- Föra in ändringar som en konsekvens av LO-kongressens beslut
- Revidera stadgarna utifrån förbundsstyrelsens förslag till ny organisation
- Genomföra ändringar i syfte att göra stadgarna mer tydliga

Förslaget till stadgar innehåller därför ganska genomgripande förändringar.

LO-kongressens beslut

I stadgarna har de av LO-kongressen beslutade villkoren för medlemskap införts. Det avser paragraf 4 moment 1 angående inträdesvillkor, paragraf 10 moment 1 angående överflyttning mellan förbund, samt paragraf 14 moment 6 angående beslut om avtal och stridsåtgärder.

Som en konsekvens av att LO ändrat skrivningen *Landsorganisationen* till LO har samma redigering gjorts i våra stadgar.

Ny organisation

I paragraf 2 organisation har texten om avdelning strukits och ny text om arbetsplatsklubben lagts till.

Paragraferna 18, 19 och 24 som behandlar förbundsstyrelse, förbundsrepresentantskap och kongress har anpassats till förbundsstyrelsens förslag till ny organisation.

Paragraf 25, avdelningsparagrafen har tagits bort och delar av den tidigare avdelningsparagrafen har tillförts klubbparagrafen som också konsekvensändrats utifrån förslaget till ny organisation.

Paragraf 25 innehåller istället moment för regional och lokal verksamhet.

En ny paragraf 27 för arbetsplatsombuden har införts.

Efterföljande paragrafer har som konsekvens fått annat nummer.

I paragraferna 4, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 23, 28, 29, 30 har nödvändiga konsekvensändringar genomförts utifrån förbundsstyrelsens förslag till ny organisation. Det handlar i huvudsak om att namnändra från förbundets representantskap till förbundsmöte, från avdelningen till antingen förbundet eller arbetsplatsklubben, från avdelningsstyrelsen till förbundsstyrelsen eller att helt stryka delar som avser avdelningen.

Övrigt

För att öka tydligheten har samtliga moment fått en rubrik.

Stadgekommittén har haft som ambition att inte tillämpa hänvisningar utan där så varit möjligt istället skrivit ut avsedd text i varje paragraf.

Text som berör personval har fått ett eget moment liksom text kring beslut. Detsamma gäller för text kring extra sammanträde/kongress.

Svenska i samband med förbundsnamnet Livsmedelsarbetareförbundet har strukits.

Benämningen *funktionär* har renodlats till att enbart röra de av kongressen förtroendevalda funktionärerna och för övriga används benämningen *ombudsman*.

Paragraf 5 moment 1 angående inträdesavgifter ändras för språklig förbättring.

Paragraf 9 som behandlar anmälningsplikt för medlemmen har ändrats från *frånvaro* till *anmälningsplikt vid inkomstförändring som beräknas vara längre än 6 månader*.

I paragraf 11 har mom. 1 tillförts en möjlighet att avsluta medlemskapet av annat skäl utan uppsägningstid och mom. 2 strukits.

I paragraf 12 angående uteslutning har text i mom. 3 överförs till mom. 2 och övrig text i mom. 2 ändrats för språklig förbättring.

I paragraf 14 angående lönerörelser och förhandlingar har, förutom anpassning till organisationsförslaget, tre nya moment tillförts. Mom. 10 innehåller text kring lokala förhandlingar, mom. 11 text kring tvisteförhandlingar och mom. 14 med text kring konfliktorganisation.

I paragraf 15, som behandlar ersättning vid konflikt, har ersättningens storlek justerats motsvarande löneökningen som skett sedan den senaste justeringen som gjordes 2001.

Paragraf 16 moment 3 och 4 angående reshjälp har strukits.

Paragraferna 18 mom. 5 och paragraf 19 mom. 3 som berör upphörande av uppdrag har texten förenklats och likställt. Paragraf 23 har fått ett nytt mom. 2 där texten kring upphörande av uppdrag förts in och i likhet med övriga likställt i sin utformning. Den nya paragrafen 25 som handlar om regional och lokal verksamhet har som mom. 5 upphörande av uppdrag. I paragraf 26 som berör arbetsplatsklubben har i mom. 8 upphörande av uppdrag ändrats att omfatta alla förtroendevalda.

I paragraf 18 förbundsstyrelsen moment 7 har sista meningen strukits då lika röstetal inte kan inträffa med skrivningen att för styrelsebesluts giltighet erfordras att mer än hälften av styrelsens samtliga ledamöter är ense om beslutet.

I paragraf 19 som innehåller texter kring förbundsmötet har, förutom anpassningar till organisationsförslaget, moment 7 till 9 flyttats att ingå i moment 5, *sammanträden*.

I paragraf 21 som handlar om firmateckning har ordföljden anpassats och beloppet ändrats från 20 000 kr till 25 000 kr.

I paragraf 22 som berör den ekonomiska förvaltningen har detaljregleringen kring förbundets tillgångar strukits och ersatts med att förbundsstyrelsen fastställer placeringsinstruktioner, attestordning samt regler för utanordning och utbetalning. I mom. 3 har ny text tillförts angående förvaring av värdehandlingar. I mom. 4 har datumet för när bokslutet ska vara revisorerna tillhanda ändrats till den 31 mars. I mom. 6 har en text angående ansvar för den ekonomiska förvaltningen tillförts.

I paragraf 24 har procentsatsen ändrats till 10 % och beräkningsgrunden ändrats till att avse enbart aktiva medlemmar.

I paragraf 29 angående koncernfrågor har förutom anpassningar till organisationsförslaget tre nya moment införts. Mom. 5 angående koncernansvarig ombudsman, mom. 6 angående förbundets närvarorätt samt mom. 7 angående koncernfacklig organisations upplösning.

Innehållsförteckning

§ 1 Uppgift	10	§ 12 Uteslutning	16
§ 2 Organisation	11	<i>Mom 1. Bristande betalning</i>	
§ 3 Styrelsens säte	11	<i>Mom 2. Övriga uteslutningsgrunder</i>	
§ 4 Inträde.....	11	<i>Mom 3. Avstängning</i>	
<i>Mom 1. Inträde</i>		<i>Mom 4. Handläggningsförfarande</i>	
<i>Mom 2. Ansökan</i>		<i>vid uteslutning</i>	
<i>Mom 3. Behandling</i>		<i>Mom 5. Del av tillgångar</i>	
<i>Mom 4. Inträdesbeslut</i>			
<i>Mom 5. Avslag</i>			
§ 5 Inträdesavgifter.....	12	§ 13 Medlemmens förpliktelser	18
<i>Mom 1. Första avgift</i>		<i>Mom 1. Sammanhållning och lojalitet</i>	
<i>Mom 2. Återinträdesavgift</i>		<i>Mom 2. Uppgiftsskyldighet</i>	
		<i>Mom 3. Skyldighet att inhämta</i>	
		<i>upplysningar</i>	
		<i>Mom 4. Överklagningsrätt</i>	
§ 6 Ordinarie medlemsavgifter.....	12	§ 14 Lönerörelser och förhandlingar.	19
<i>Mom 1. Avgifter</i>		<i>Mom 1. Riksavtal eller motsvarande</i>	
<i>Mom 2. Betalningssätt</i>		<i>Mom 2. Uppsägning, förhandling</i>	
<i>Mom 3. Pensionärsmedlems försäkring</i>		<i>eller prolongering</i>	
<i>Mom 4. Pensionärsmedlems avgift</i>		<i>Mom 3. Förhandlingsdelegationer</i>	
		<i>Mom 4. Beslut</i>	
§ 7 Förhöjda avgifter	13	<i>Mom 5. Omröstning</i>	
§ 8 Avgiftsbefrielse	13	<i>Mom 6. Slutgiltigt avgörande</i>	
<i>Mom 1. Grund för avgiftsbefrielse</i>		<i>Mom 7. Lokalavtal</i>	
<i>Mom 2. Kvittering</i>		<i>Mom 8. Framställning</i>	
		<i>Mom 9. Svar på framställning</i>	
§ 9 Anmälningsplikt	14	<i>Mom 10. Lokala förhandlingar</i>	
<i>Mom 1. Anmälningsplikt</i>		<i>Mom 11. Tvisteförhandling</i>	
<i>Mom 2. Försummelse av</i>		<i>Mom 12. Begäran om arbetsnedläggelse</i>	
<i>anmälningsplikt</i>		<i>Mom 13. Godkännande av stridsåtgärder</i>	
		<i>Mom 14. Konfliktorganisation</i>	
§ 10 Överflyttning mellan förbund	14	<i>Mom 15. Kontroll av konflikt</i>	
<i>Mom 1. Överflyttningsskyldighet</i>			
<i>mellan förbund</i>			
<i>Mom 2. Övergångsbevis</i>			
<i>Mom 3. Medlemsförpliktelser i samband</i>			
<i>med överflyttning</i>			
§ 11 Utträde	15	§ 15 Ersättning vid konflikt	22
<i>Mom 1. Beviljat utträde</i>		<i>Mom 1. Ersättningsrätt</i>	
<i>Mom 2. Uppsägningstid</i>		<i>Mom 2. Ersättningens storlek</i>	
<i>Mom 3. Utträdesansökan</i>		<i>Mom 3. Skyldighet att söka arbete</i>	
<i>Mom 4. Del av tillgångar</i>		<i>Mom 4. Ej ersättningsrätt i vissa fall</i>	
		<i>Mom 5. Avdrag för medlemsavgifter</i>	
		<i>Mom 6. Utbetalningssätt</i>	
		<i>Mom 7. Tidsfrist för anspråk på</i>	
		<i>ersättning</i>	

§ 16 Ersättning vid trakassering.....	24
<i>Mom 1. Ersättningsrätt</i>	
<i>Mom 2. Ersättningsens storlek</i>	
<i>Mom 3. Återbetalning av ersättning</i>	
§ 17 Rättshjälp	26
<i>Mom 1. Omfattning</i>	
<i>Mom 2. Ansökan</i>	
§ 18 Förbundsstyrelsen	26
<i>Mom 1. Uppgift</i>	
<i>Mom 2. Sammansättning</i>	
<i>Mom 3. Arbetsutskott</i>	
<i>Mom 4. Suppleanter</i>	
<i>Mom 5. Upphörande av uppdrag</i>	
<i>Mom 6. Avstängning</i>	
<i>Mom 7. Sammanträden</i>	
<i>Mom 8. Ersättning</i>	
§ 19 Förbundsmötet	28
<i>Mom 1. Uppgift</i>	
<i>Mom 2. Sammansättning</i>	
<i>Mom. 3 Suppleanter</i>	
<i>Mom 4. Upphörande av uppdrag</i>	
<i>Mom 5. Sammanträden</i>	
<i>Mom 6. Extra sammanträde</i>	
<i>Mom 7. Ärenden</i>	
<i>Mom 8. Motionsrätt</i>	
<i>Mom 9. Val på förbundsmötet</i>	
<i>Mom 10. Besluts giltighet</i>	
<i>Mom 11. Ersättning</i>	
§ 20 Förbundets funktionärer och ombudsmän.....	33
<i>Mom 1 Ordförande</i>	
<i>Mom 2. Efterträdare</i>	
<i>Mom 3. Upphörande av uppdrag</i>	
<i>Mom 4. Lön och reseersättning</i>	
<i>Mom 5. Ombudsmän</i>	
<i>Mom 6. Lokalombudsmän</i>	
<i>Mom 7. Annat uppdrag</i>	
<i>Mom 8. Ansvarsfördelning</i>	
<i>Mom 9. Administrativ personal</i>	
§ 21 Firmateckning	35
§ 22 Den ekonomiska förvaltningen och räkenskaperna.....	36
<i>Mom 1. Medelsplacering</i>	
<i>Mom 2. Instruktioner och regelverk</i>	
<i>Mom 3. Förvaring</i>	
<i>Mom 4. Redovisning</i>	
<i>Mom 5. Verksamhetsberättelse</i>	
<i>Mom 6. Övergripande ansvar</i>	
§ 23 Revision	38
<i>Mom 1. Val av revisorer</i>	
<i>Mom 2. Upphörande av uppdrag</i>	
<i>Mom 3. Revision av styrelsens förvaltning</i>	
<i>Mom 4. Tidpunkt för årsrevision</i>	
<i>Mom 5. Revision av förbundsmötets verksamhet</i>	
<i>Mom 6. Handlingar</i>	
<i>Mom 7. Revisorers ansvar</i>	
<i>Mom 8. Deltagande på förbundsstyrelse-sammanträden</i>	
<i>Mom 9. Arvode</i>	
<i>Mom 10. Yrkesrevisor</i>	
§ 24 Kongressen	40
<i>Mom 1. Högst beslutande</i>	
<i>Mom 2. Sammanträden</i>	
<i>Mom 3. Extra kongress</i>	
<i>Mom 4. Kallelse till kongress</i>	
<i>Mom 5. Ombudsfordelning</i>	
<i>Mom 6. Val av kongressombud</i>	
<i>Mom 7. Suppleanter</i>	
<i>Mom 8. Valbarhet</i>	
<i>Mom 9. Närvaroskyldighet</i>	
<i>Mom 10. Fullmakter</i>	
<i>Mom 11. Motionsrätt</i>	
<i>Mom 12. Planering av kongressen</i>	
<i>Mom 13. Ordinarie kongressbehandling</i>	
<i>Mom 14. Verksamhetsberättelse och ansvarsfrihet</i>	
<i>Mom 15. Val på kongressen</i>	
<i>Mom 16. Valordning</i>	
<i>Mom 17. Beslut</i>	
<i>Mom 18. Reseersättning</i>	

§ 25 Regional och lokal verksamhet.....	46	§ 30 Skiljemannaförfarande	67
<i>Mom 1. Verksamhetsregioner</i>		<i>Mom 1. Överklagan</i>	
<i>Mom 2. Verkställande utskott</i>		<i>Mom 2. Prövning av skiljemän</i>	
<i>Mom 3. Nomineringar</i>		<i>Mom 3. Tidsfrist för överklagan</i>	
<i>Mom 4. Förtroendevalda i regionen</i>		<i>Mom 4. Besvärshänvisning</i>	
<i>Mom 5. Upphörande av uppdrag</i>		§ 31 Beslut om förbundets upplösning	68
§ 26 Arbetsplatsklubbar.....	58	§ 32 Stadgeändring	68
<i>Mom 1. Uppgifter</i>		Utdrag ur LOs organisationsplan.....	69
<i>Mom 2. Studier, information och opinionsbildning</i>			
<i>Mom 3. Styrelse</i>			
<i>Mom 4. Klubbmöte</i>			
<i>Mom 5. Val</i>			
<i>Mom 6. Besluts giltighet</i>			
<i>Mom 7. Val av valberedning</i>			
<i>Mom 8. Upphörande av uppdrag</i>			
<i>Mom 9. Klubbens ansvar</i>			
<i>Mom 10. Revision</i>			
<i>Mom 11. Klubbens upplösning</i>			
§ 27 Arbetsplatsombud	63		
§ 28 Motioner	63		
<i>Mom 1. Motionsrätt</i>			
<i>Mom 2. Inlämnande</i>			
<i>Mom 3. Tid för behandling</i>			
<i>Mom 4. Löpande motionsbehandling</i>			
<i>Mom 5. Motionsbehandling förbundsmöte</i>			
<i>Mom 6. Motionsbehandling kongress</i>			
<i>Mom 7. Tid för återkoppling</i>			
<i>Mom 8. Tidsfrist för motion</i>			
<i>Mom 9. Motionsrätt till kongress</i>			
§ 29 Koncernfrågor.....	65		
<i>Mom 1. Koncernfacklig organisation</i>			
<i>Mom 2. Inrättande av koncernfacklig organisation</i>			
<i>Mom 3. Ärendes behandling</i>			
<i>Mom 4. Skyldigheter</i>			
<i>Mom 5. Koncernansvarig ombudsman</i>			
<i>Mom 6. Förbundets närvarorätt</i>			
<i>Mom 7. Koncernfacklig organisations upplösning</i>			

Livs stadgar

§ 1 Uppgift

Förbundets uppgift är att organisera och ansluta alla inom livsmedelsindustrin i Sverige verksamma arbetstagare, som enligt Landsorganisationens organisationsplan ska tillhöra förbundet*.

Förbundets uppgift är att tillvarata medlemmarnas intressen på arbetsmarknaden och i samhället utifrån en socialistisk och feministisk grundsyn samt att under demokratiska former medverka till en samhällsutveckling på grundval av politisk, social och ekonomisk demokrati. Svenska Livsmedelsarbetareförbundet är medlemmarnas fackliga organisation och bygger sin verksamhet på medlemmarnas delaktighet, behov och önskemål. Förbundet är anslutet till Landsorganisationen i Sverige och samarbetar med övriga till Landsorganisationen anslutna förbund. Förbundet har även samarbete med andra fackliga och ideella organisationer.

Förbundet upprätthåller förbindelser med fackliga organisationer i andra länder och yrkesinternationaler, som är anslutna till eller samarbetar med Fria Fackföreningsinternationalen.

*) Utdrag ur LOs organisationsplan, se sidan 48.

§ 1 Uppgift

Livsmedelsarbetareförbundets uppgift är att organisera och ansluta alla inom livsmedelsindustrin i Sverige verksamma arbetstagare, som enligt *LOs* organisationsplan ska tillhöra förbundet*.

Förbundets uppgift är att tillvarata medlemmarnas intressen på arbetsmarknaden och i samhället utifrån en socialistisk och feministisk grundsyn samt att under demokratiska former medverka till en samhällsutveckling på grundval av politisk, social och ekonomisk demokrati. Livsmedelsarbetareförbundet är medlemmarnas fackliga organisation och bygger sin verksamhet på medlemmarnas delaktighet, behov och önskemål.

Förbundet är anslutet till *LO* i Sverige och samarbetar med övriga till *LO* anslutna förbund. Förbundet har även samarbete med andra fackliga och ideella organisationer.

Förbundet upprätthåller förbindelser med fackliga organisationer i andra länder och yrkesinternationaler, som är anslutna till eller samarbetar med *Internationella fackliga samorganisationen*.

*) Utdrag ur LOs organisationsplan, se sid 69

§ 2 Organisation

Förbundets beslutande organ är:

1. kongressen,
2. i vissa fall förbundets representantskap, och
3. förbundsstyrelsen.

Förbundets lokala verksamhet utövas genom avdelningar, som i sin tur ska uppdelas i klubbar.

§ 3 Styrelsens säte

Förbundets namn är Svenska Livsmedelsarbetareförbundet.

Styrelsen har sitt säte i Stockholm dit även förbundets huvudkontor är förlagt.

§ 4 Inträde

Mom 1. Rätt till inträde i förbundet har varje inom förbundets verksamhetsområde verksam arbetstagare som fyllt 15 år. Om sådana förhållanden åberopas som kan föranleda uteslutning enligt dessa stadgar, prövas rätten till och villkoren för inträde med hänsyn till omständigheterna i varje enskilt fall.

Mom 2. Ansökan om inträde ska göras hos den avdelning, inom vars verksamhetsområde den inträdessökande har sitt arbete. Ansökan ska ske skriftligen på av avdelningen tillhållna blankett.

Mom 3. Inträdesansökan ska behandlas av avdelningen, som beslutar om inträde. I de fall avdelningen inte beviljar inträde, ska inträdesansökan översändas till förbundsstyrelsen

§ 2 Organisation

Förbundets beslutande organ är:

1. kongressen,
2. i vissa fall *förbundsmötet*, och
3. förbundsstyrelsen.

Arbetsplatsklubben är lokal facklig organisation.

§ 3 Styrelsens säte

Förbundets namn är Livsmedelsarbetareförbundet.

Styrelsen har sitt säte i Stockholm dit även förbundets huvudkontor är förlagt.

§ 4 Inträde

Mom 1. Inträde

Varje arbetstagare inom förbundets verksamhetsområde har rätt till inträde i förbundet. Rätt till inträde gäller dock inte i det fall då uteslutningsgrund enligt förbundets stadgar föreligger.

Medlemskap i förbundet innebär skyldighet att tillhöra dess arbetslöshetskassa, såvida inte hinder föreligger enligt kassans stadgar.

Mom 2. Ansökan

Ansökan om inträde ska göras skriftligen till förbundet på av förbundsstyrelsen anvisat sätt.

Mom 3. Behandling

Inträdesansökan ska behandlas av förbundsstyrelsen, som beslutar om inträde.

för prövning med skriftligt angivande av skälen för avslag.

Mom 4. För ny medlem ska medlemskap anses ha vunnits första dagen i den månad då ansökan ingavs till avdelningen, och för vilken avgift erlagts. För ny medlem ska genom förbundets försorg utfärdas medlemsbevis som tillställs medlemmen genom förbundet. Avslås ansökan, ska beslutet därom genom förbundsstyrelsens försorg omedelbart delges den inträdessökande med angivande av överklagningsmöjlighet.

Mom 5. Beslut varigenom inträdesansökan avslagits, kan av den inträdessökande överklagas i den ordning som stadgas i § 29.

§ 5 Inträdesavgifter

Mom 1. Vid inträde erläggs ingen särskild inträdesavgift, utan ska första månadsavgift som betalas enligt § 6, samtidigt räknas som inträdesavgift.

Mom 2. För återinträdande medlem gäller vad som stadgas i mom 1, dock att förbundsstyrelsen där särskilda omständigheter föreligger, kan besluta om att återinträdesavgift ska uttas och även fastställa storleken av densamma.

§ 6 Ordinarie medlemsavgifter

Mom 1. Från och med den kalendermånad under vilken inträde i förbundet sker betalar varje medlem en ordinarie avgift till förbundet. Förbundets representantskap beslutar årligen det månatliga beloppet.

Mom 4. Inträdesbeslut

För ny medlem ska medlemskap anses ha vunnits första dagen i den månad då ansökan ingavs till *förbundet*, och för vilken avgift erlagts. För ny medlem utfärdas medlemsbevis som tillställs medlemmen. Avslås ansökan, ska *förbundsstyrelsen omedelbart delge den inträdessökande detta beslut* med angivande av överklagningsmöjlighet.

Mom 5. Avslag

Beslut *om avslag på* inträdesansökan, kan av den inträdessökande överklagas i den ordning som stadgas i § 30.

§ 5 Inträdesavgifter

Mom 1. Första avgift

Första månadsavgift som betalas enligt § 6 räknas samtidigt som inträdesavgift.

Mom 2. Återinträdesavgift

För återinträdande medlem gäller vad som stadgas i mom 1, dock att förbundsstyrelsen där särskilda omständigheter föreligger, kan besluta om att återinträdesavgift ska uttas och även fastställa storleken av densamma.

§ 6 Ordinarie medlemsavgifter

Mom 1. Avgifter

Från och med den kalendermånad under vilken inträde i förbundet sker betalar varje medlem en ordinarie avgift till förbundet.

Förbundsmötet beslutar årligen det månatliga beloppet.

Mom 2. Avgiften betalas på det sätt som förbundsstyrelsen beslutar.

Mom 3. I medlemsavgiften ingående förbunds-försäkring för medlem som av åldersskäl lämnat produktionen ingår endast de försäkringar som kongressen eller representantskapet beslutat om.

Mom 4. Medlem som varaktigt slutat arbeta i samband med pensionering och önskar kvarstå som medlem ska betala en fast avgift. Avgiften beslutas av förbundets representantskap och betalas på det sätt som förbundsstyrelsen beslutar.

§ 7 Förhöjda avgifter

Förbundsstyrelsen kan besluta om förhöjd avgift vid befarad eller pågående konflikt, som förbundet är skyldigt att understödja samt då Landsorganisationen påbjuder uttaxering, även som vid tillfällen då förbundskassans kapitalbehållning understiger ett belopp som motsvarar 1 700 kr per aktiv medlem.

§ 8 Avgiftsbefrielse

Mom 1. Medlem som varit indragen i konflikt under hel kalendermånad medges avgiftsbefrielse.

I övriga fall kan förbundsstyrelsen besluta att medlem befrias från att betala avgift för viss period.

Mom 2. Betalningssätt

Avgiften betalas på det sätt som förbundsstyrelsen beslutar.

Mom 3. Pensionärsmedlems försäkring

I medlemsavgiften för medlem som av åldersskäl lämnat produktionen ingår endast de försäkringar som kongressen eller *förbundsmötet* beslutat om.

Mom 4. Pensionärsmedlems avgift

Medlem som varaktigt slutat arbeta i samband med pensionering och önskar kvarstå som medlem ska betala en fast avgift. Avgiften beslutas av *förbundsmötet* och betalas på det sätt som förbundsstyrelsen beslutar.

§ 7 Förhöjda avgifter

Förbundsstyrelsen kan besluta om förhöjd avgift

- a) vid befarad eller pågående konflikt, som förbundet är skyldigt att understödja
- b) då *LO* påbjuder uttaxering
- c) vid tillfällen då förbundskassans kapitalbehållning understiger ett belopp som motsvarar 1 700 kr per aktiv medlem.

§ 8 Avgiftsbefrielse

Mom 1. Grund för avgiftsbefrielse

Medlem som varit indragen i konflikt under hel kalendermånad medges avgiftsbefrielse.

I övriga fall kan förbundsstyrelsen besluta att medlem befrias *helt eller delvis* från att betala avgift för viss period.

Mom 2. Kvittering av betalda avgifter och avgiftsbefrielse sker i den ordning förbundsstyrelsen föreskriver.

§ 9 Anmälningssplikt

Mom 1. Medlem är skyldig att omedelbart göra anmälan till avdelning

- a) när frånvaro från arbetet uppgår till en hel kalendermånad och därefter varannan månad
- b) vid ålders- eller förtidspensionering, då medlem varaktigt upphör med förvärvsarbete samt
- c) vid anställnings upphörande och vid byte av anställning inom förbundsområdet.

Mom 2. Medlem som försummar sin anmälningssplikt enligt ovan kan uteslutas enligt § 12 mom 1.

§ 10 Överflyttning mellan avdelningar och förbund

Mom 1. Medlem, som får arbete inom annan avdelnings verksamhetsområde, ska överflytta sitt medlemskap till denna avdelning. Avflyttning ska anmälas till den avdelning, från vilken flyttningen sker. Medlemmen ska härvid ha uppfyllt alla stadgeenliga förpliktelser.

Omedelbart efter ankomsten till den nya platsen är medlemmen skyldig att anmäla inflyttning till närmast befintliga avdelning. Inflyttning kan inte ske senare än två månader efter avflyttningdagen.

Mom 2. Kvittering

Kvittering av betalda avgifter och avgiftsbefrielse sker i den ordning förbundsstyrelsen föreskriver.

§ 9 Anmälningssplikt

Mom 1. Anmälningssplikt

Medlem är skyldig att omedelbart göra anmälan till *förbundet*

- a) när *den skattepliktiga inkomsten kan beräknas vara förändrad under en period om minst 6 månader*
- b) vid ålderspensionering, eller då medlem varaktigt upphör med förvärvsarbete samt
- c) vid anställnings upphörande och vid byte av anställning inom förbundsområdet.

Mom 2. Försummelse av anmälningssplikt

Medlem som försummar sin anmälningssplikt enligt ovan kan uteslutas enligt § 12 mom 1.

§ 10 Överflyttning mellan förbund

Mom 1. Överflyttningsskyldighet mellan förbund

Medlem, som får anställning inom annat av LO anslutet förbunds verksamhetsområde eller som enligt LO-styrelsens beslut ska tillhöra sådant annat förbund, är skyldig att överflytta sitt medlemskap.

Mom 2. Medlem av i § 1 fjärde stycket nämnt förbund, som inkommer med övergångsbevis, har rätt att utan särskild avgift överflytta sitt medlemskap till förbundet och ska då förfara på det sätt som stadgats i mom 1.

När sådan överflyttning sker, ska inträdesdagen i senast sammanhängande medlemskap noteras i övergångsbeviset. Denna dag utgör utgångspunkt för beräkandet av de rättigheter som tillkommer medlemmen.

Mom 3. Medlem, som får anställning inom annat av Landsorganisationen anslutet förbunds verksamhetsområde eller som enligt Landsorganisationens styrelses beslut ska tillhöra sådant annat förbund, är skyldig att överflytta sitt medlemskap. I övrigt gäller då vad som stadgats i mom 1.

§ 11 Utträde

Mom 1. Medlem, som övergått till verksamhet, utanför förbundets eller annan till Landsorganisationen i Sverige ansluten organisations verksamhetsområde, eller som blivit arbetsgivare eller uteslutande i arbetsledande ställning, kan sedan förfallna avgifter betalats, beviljas utträde ur förbundet.

Mom 2. Medlem har även i andra fall rätt att begära utträde efter en uppsägningstid av tre hela kalendermånader.

Mom 2. Övergångsbevis

Medlem av till LO anslutet förbund med giltigt övergångsbevis, har rätt att utan särskild avgift överflytta sitt medlemskap till förbundet. När sådan överflyttning sker, ska inträdesdagen i senast sammanhängande medlemskap noteras i övergångsbeviset. Denna dag utgör utgångspunkt för beräkandet av de rättigheter som tillkommer medlemmen.

Mom 3. Medlemsförpliktelser i samband med överflyttning

Överflyttning ska snarast anmälas till förbundet. Medlem ska uppfylla samtliga stadgeenliga förpliktelser i samband med överflyttning.

§ 11 Utträde

Mom 1. Beviljat utträde

Medlem som

- a) övergått till verksamhet, utanför förbundets eller annan till LO i Sverige ansluten organisations verksamhets område, eller
- b) blivit arbetsgivare eller uteslutande i arbetsledande ställning, eller
- c) *av annat skäl vill avsluta sitt medlemskap,* kan sedan förfallna avgifter betalats, beviljas utträde ur förbundet.

Mom 3. Skriftlig utträdesansökan ska ställas till avdelningens styrelse, som beslutar i ärendet. Då avdelningsstyrelsen är tveksam om sitt ställningstagande ska ärendet remitteras till förbundsstyrelsen. Beviljas utträde, ska anteckning härom göras i medlemsbeviset med angivande av anledningen till utträdet och att alla stadgeenliga förpliktelser är uppfyllda. Avslås framställning om utträde ska beslut snarast skriftligt, med angivande av överklagningsmöjlighet, meddelas medlemmen. Beslut, varigenom framställningen avslås, kan överklagas i den ordning, som stadgas i § 29.

Mom 4. Den som utträtt ur förbundet har inte rätt till någon del av förbundets tillgångar, eller rätt att inneha uppdrag för eller inom organisationen.

§ 12 Uteslutning

Mom 1. Medlem som för viss månad inte inom två månader därefter erlagt stadgeenliga avgifter, eller vid rätt till avgiftsbefrielse utan giltigt skäl under lika lång tid försummat sin anmälningssplikt, kan uteslutas ur förbundet. Har medlem inte inom föreskriven tid erlagt avgift på grund av förhållande medlemmen själv inte kunnat råda över, eller på grund av omständighet av särskilt ömmande natur eller underlåtit att i stadgeenlig tid anmäla förhållande, som berättigar till avgiftsbefrielse, kan förbundsstyrelsen efter prövning medge sådan medlem att stå kvar i förbundet.

Mom 2. Utträdesansökan

Skriftlig utträdesansökan ska ställas till *förbundsstyrelsen*, som beslutar i ärendet. Beviljas utträde, ska anteckning härom göras i medlemsbeviset med angivande av anledningen till utträdet och att alla stadgeenliga förpliktelser är uppfyllda. Avslås framställning om utträde ska beslut snarast skriftligt, med angivande av överklagningsmöjlighet, meddelas medlemmen. Beslut, varigenom framställningen avslås, kan överklagas i den ordning, som stadgas i § 30.

Mom 3. Del av tillgångar

Den som utträtt ur förbundet har inte rätt till någon del av förbundets tillgångar, eller rätt att inneha uppdrag för eller inom organisationen.

§ 12 Uteslutning

Mom 1. Bristande betalning

Medlem som för viss månad inte inom två månader därefter erlagt stadgeenliga avgifter, eller utan giltigt skäl under lika lång tid försummat sin anmälningssplikt, kan uteslutas ur förbundet. Har medlem inte inom föreskriven tid erlagt avgift på grund av förhållande medlemmen själv inte kunnat råda över eller på grund av omständighet av särskilt ömmande natur, kan förbundsstyrelsen efter prövning medge sådan medlem att stå kvar i förbundet.

Mom 2. Uteslutning kan dessutom ske då medlem

- a) genom medvetet oriktiga uppgifter vunnit medlemskap
- b) genom oredligt förfarande kommit i åtnjutande av understöd, eller tillägnat sig avdelnings- eller förbundsmedel
- c) uppträtt som strejk- eller blockadbrytare
- d) på annat sätt än under a)–c) angetts, uppsåtligen brutit mot stadgarna eller vägrat ställa sig till efter rättelse föreskrifter som har stöd i stadgar eller kongressbeslut, eller på annat sätt bedriver eller stöder med förbundets ändamål oförenlig verksamhet eller på annat sätt uppträder illojalt.

Mom 3. Uteslutning i fall som avses i mom 2 verkställs av förbundsstyrelsen.

För särskilda fall kan förbundsstyrelsen, i stället för uteslutning för viss tid eller tills vidare, förklara medlem mot vilken någon sådan uteslutningsgrund föreligger, som avses i mom 2 d) här ovan, besluta att medlemmen mist rätten att motta eller inneha uppdrag inom och för organisationen.

Mom 4. Anmälan som kan leda till uteslutning enligt mom 2 ska inges skriftligt till avdelningsstyrelsen. Medlem som delges anmälan av avdelningsstyrelsen, kan därefter inom två veckor inkomma med förklaring.

Avdelningsstyrelsens yttrande överlämnas till förbundsstyrelsen för beslut. Medlemmen meddelas snarast skriftligt, under senast kända adress, beslutet med angivande av överklag-

Mom 2. Övriga uteslutningsgrunder

Uteslutning kan dessutom ske då medlem

- a) genom medvetet oriktiga uppgifter vunnit medlemskap
- b) genom oredligt förfarande kommit i åtnjutande av understöd, eller tillägnat sig förbundsmedel
- c) uppträtt som strejk- eller blockadbrytare
- d) på annat sätt än under a)–c) angetts, uppsåtligen brutit mot stadgarna eller vägrat *rätta* sig efter föreskrifter som har stöd i stadgar eller kongressbeslut, eller på annat sätt bedriver eller stöder med förbundets ändamål oförenlig verksamhet eller på annat sätt uppträder illojalt.

Uteslutning i fall som avses i detta moment verkställs av förbundsstyrelsen.

Mom 3. Avstängning

Om uteslutningsgrund enligt moment 2 d) föreligger kan förbundsstyrelsen i särskilda fall för viss tid eller tills vidare, i stället för uteslutning besluta att medlemmen mist rätten att motta eller inneha uppdrag inom och för organisationen.

Mom 4. Handläggningsförfarande vid uteslutning

Anmälan som kan leda till uteslutning enligt mom 2 ska inges skriftligt till *förbundsstyrelsen*. Medlem som delges anmälan av förbundsstyrelsen, kan därefter inom två veckor inkomma med förklaring.

Medlemmen meddelas snarast skriftligt, under senast kända adress, beslutet med angivande

ningsmöjlighet. Beslut om uteslutning kan överklagas i den ordning som stadgas i § 29.

Mom 5. Den som uteslutits ur förbundet, har inte rätt att utfå någon del av förbundets tillgångar eller rätt att inneha uppdrag för eller inom organisationen.

§ 13 Medlemmens förpliktelser

Mom 1. Det åligger varje medlem i förbundet att verka för förbundets sammanhållning, rätta sig efter stadgar och stadgeenligt fattade beslut samt iakttä lojalitet mot förbundet, dess organisationer och företrädare.

Mom 2. Medlem är skyldig att på anfordran lämna statistiska och andra upplysningar angående arbetsvillkor och anställningsförhållanden.

Mom 3. Medlem är skyldig att, innan arbete tas på ny arbetsplats, hos förbundsavdelningen eller annan lokal facklig företrädare inhämta upplysningar angående arbetsvillkor och anställningsförhållanden på arbetsplatsen.

Mom 4. Medlem, som anser sig ha lidit orätt genom beslut av avdelning eller dess styrelse, har rätt att hos förbundsstyrelsen överklaga beslutet. Förbundsstyrelsens beslut kan överklagas i den ordning som stadgas i § 29.

av överklagningsmöjlighet. Beslut om uteslutning kan överklagas i den ordning som stadgas i § 30.

Mom 5. Del av tillgångar

Den som uteslutits ur förbundet, har inte rätt att utfå någon del av förbundets tillgångar eller rätt att inneha uppdrag för eller inom organisationen.

§ 13 Medlemmens förpliktelser

Mom 1. Sammanhållning och lojalitet

Det åligger varje medlem i förbundet att verka för förbundets sammanhållning, rätta sig efter stadgar och stadgeenligt fattade beslut samt iakttä lojalitet mot förbundet, dess organisationer och företrädare.

Mom 2. Uppgiftsskyldighet

Medlem är skyldig att på *begäran* lämna statistiska och andra upplysningar angående arbetsvillkor och anställningsförhållanden.

Mom 3. Skyldighet att inhämta upplysningar

Medlem är skyldig att, innan arbete tas på ny arbetsplats, hos *förbundet* eller lokal facklig företrädare inhämta upplysningar angående arbetsvillkor och anställningsförhållanden på arbetsplatsen.

Mom 4. Överklagningsrätt

Medlem, som anser sig ha lidit orätt genom beslut av *klubb* eller dess styrelse, har rätt att hos förbundsstyrelsen överklaga beslutet. Förbundsstyrelsens beslut kan överklagas i den ordning som stadgas i § 30.

§ 14 Lönerörelser och förhandlingar

Riksavtal eller motsvarande

Mom 1. Frågor angående riksavtal och förhandlingar handlägges av förbundsstyrelsen. På sätt som nedan anges behandlas avtalsfrågor av förbundets representantskap.

Mom 2. Förbundsstyrelsen ska överlägga med förbundets representantskap om huruvida gällande riksavtal ska uppsägas, göras till föremål för förhandling eller prolongeras. Förbundets representantskaps beslut är av rådgivande natur.

Mom 3. Förbundets representantskap väljer förhandlingsdelegationer i den utsträckning som erfordras för avtalsrörelsens genomförande. Förbundsstyrelsen fastställer behovet av förhandlingsdelegationer samt antalet ledamöter i dessa. Dock ska alltid antalet i produktionen verksamma medlemmar vara fler än hälften av förhandlingsdelegationens ledamöter.

Mom 4. Förbundsstyrelsen beslutar om framställning att upprätta nytt, prolongera, förändra eller säga upp avtal.

Mom 5. Förbundsstyrelsen kan besluta att förslag till avtalsuppgörelse ska underställas berörda medlemmar för omröstning. Utfaller omröstningen så att två tredjedelar av berörda medlemmar röstar emot förslaget innebär detta resultat en begäran att förbundsstyrelsen ska avslå förslaget.

§ 14 Lönerörelser och förhandlingar

Mom 1. Riksavtal eller motsvarande

Frågor angående riksavtal och förhandlingar handlägges av förbundsstyrelsen. På sätt som nedan anges behandlas avtalsfrågor av *förbundsmötet*.

Mom 2. Uppsägning, förhandling eller prolongering

Förbundsstyrelsen ska överlägga med *förbundsmötet* om huruvida gällande riksavtal ska uppsägas, göras till föremål för förhandling eller prolongeras. *Förbundsmötets* beslut är av rådgivande natur.

Mom 3. Förhandlingsdelegationer

Förbundsmötet väljer förhandlingsdelegationer i den utsträckning som *behövs* för avtalsrörelsens genomförande.

Förbundsstyrelsen fastställer behovet av förhandlingsdelegationer samt antalet ledamöter i dessa. Dock ska alltid antalet i produktionen verksamma medlemmar vara fler än hälften av förhandlingsdelegationens ledamöter.

Mom 4. Beslut

Förbundsstyrelsen beslutar om framställning att upprätta nytt, prolongera, förändra eller säga upp avtal.

Mom 5. Omröstning

Förbundsstyrelsen kan besluta att förslag till avtalsuppgörelse ska underställas berörda medlemmar för omröstning. Utfaller omröstningen så att två tredjedelar av berörda medlemmar röstar emot förslaget innebär detta resultat en begäran att förbundsstyrelsen ska avslå förslaget.

Mom 6. Förbundsstyrelsen avgör slutgiltigt om avtal ska prolongeras samt om förslag till ny uppgörelse ska godkännas.

LOKALAVTAL

Mom 7. Det åligger avdelningen att teckna avtal med samtliga arbetsgivare som inte är bundna av riksavtal med förbundet inom avdelningens geografiska område, vilka driver verksamhet och har anställda inom förbundets verksamhetsområde. Avtal ska tecknas i form av hängavtal på gällande riksavtal för respektive bransch enligt av förbundsstyrelsen fastställt formulär. Annan form av lokalavtal ska underställas förbundsstyrelsen för godkännande.

Mom 8. Framställning till arbetsgivare om att upprätta, förändra eller uppsäga lokalavtal sker på initiativ av förbundsstyrelsen eller avdelning efter förbundsstyrelsens godkännande. Då avdelningen begär godkännande av förbundsstyrelsen ska fullständig redogörelse lämnas över vad framställningen avser liksom uppgift om gällande arbetsvillkor och de organisatoriska förhållandena på arbetsplatsen.

Mom 9. Arbetsgivarens svar på framställning som avses i mom 8 ska – om det lämnas till avdelning – snarast meddelas förbundsstyrelsen. Avdelning får inte vidta någon åtgärd förrän förbundsstyrelsen beslutat i frågan.

Mom 6. Slutgiltigt avgörande
Förbundsstyrelsen avgör slutgiltigt frågor som angår uppsägning av kollektivavtal, antagande eller förkastande av förslag till sådant avtal samt vidtagande av stridsåtgärder.

Mom 7. Lokalavtal

Det åligger *lokalsambudsmännen* att teckna avtal med samtliga arbetsgivare som inte är bundna av riksavtal med förbundet, vilka driver verksamhet och har anställda inom förbundets verksamhetsområde. Avtal ska tecknas i form av hängavtal på gällande riksavtal för respektive bransch enligt av förbundsstyrelsen fastställt formulär. Annan form av lokalavtal ska underställas förbundsstyrelsen för godkännande.

Mom 8. Framställning

Framställning till arbetsgivare om att upprätta, förändra eller uppsäga lokalavtal sker på initiativ av förbundsstyrelsen eller *lokalsambudsman* efter förbundsstyrelsens godkännande. Då *lokalsambudsman* begär godkännande av förbundsstyrelsen ska fullständig redogörelse lämnas över vad framställningen avser liksom uppgift om gällande arbetsvillkor och de organisatoriska förhållandena på arbetsplatsen.

Mom 9. Svar på framställning

Arbetsgivarens svar på framställning som avses i mom 8 ska lämnas till förbundsstyrelsen. *Lokalsambudsman* får inte vidta någon åtgärd förrän förbundsstyrelsen beslutat i frågan.

Mom 10. Om arbetsgivaren vägrar förhandla, eller om förhandling inte leder till uppgörelse och berörda medlemmar därför vill lägga ned arbetet, ska sluten omröstning företas. Om denna utfaller så att två tredjedelar av berörda medlemmar röstar för arbetsnedläggelse, kan begäran om denna åtgärd göras hos förbundsstyrelsen som beslutar om och när arbetsnedläggelse ska vidtas. Förbundsstyrelsen har oberoende av begäran rätt att påbjuda arbetsnedläggelse.

Motsvarande rätt tillkommer förbundsstyrelsen ifråga om sympatiåtgärder.

Mom 10. Lokala förhandlingar

Arbetsplatsklubben handlägger medbestämmandeförhandlingar, lokala förhandlingar som ska följa på riksavtalsuppgörelser samt andra avtalsuppgörelser som förbundet deltagit i.

Saknas arbetsplatsklubb handläggs lokala förhandlingar av ansvarig lokalombudsman.

Mom 11. Tvisteförhandling

Uppstår tvist vid företaget ska arbetsplatsklubben eller lokalombudsmannen genom förhandling försöka lösa tvisten.

Om tvisten inte kan lösas och arbetsplatsklubben eller lokalombudsmannen vill föra ärendet vidare ska hemställan om central förhandling göras till förbundsstyrelsen.

Där förhandlingsordning gäller enligt kollektivavtal, ska, efter avslutad lokal tvisteförhandling, förbundsstyrelsen, om den anser det påkallat, begära central tvisteförhandling.

Mom 12. Begäran om arbetsnedläggelse

Om arbetsgivaren vägrar förhandla, eller om förhandling inte leder till uppgörelse och berörda medlemmar därför vill lägga ned arbetet, ska sluten omröstning företas. Om denna utfaller så att två tredjedelar av berörda medlemmar röstar för arbetsnedläggelse, kan begäran om denna åtgärd göras hos förbundsstyrelsen som beslutar om och när arbetsnedläggelse ska vidtas. Förbundsstyrelsen har oberoende av begäran rätt att påbjuda arbetsnedläggelse.

Motsvarande rätt tillkommer förbundsstyrelsen ifråga om sympatiåtgärder.

ARBETSNEDLÄGGELSE

Mom 11. Stridsåtgärder får inte vidtas eller tillkännages utan att förbundsstyrelsen lämnat godkännande därtill. Förbundets medlemmar har varken rätt eller skyldighet att följa annat än av förbundsstyrelsen utfärdat eller godkänt meddelande om stridsåtgärd.

Mom 12. Sedan arbetet nedlagts eller arbetsplats förklarats i blockad, ska kontroll utövas så att ingen arbetar förrän uppgörelse träffats eller konflikten förklarats avslutad. Den som dessförinnan börjar arbeta på sådan plats betraktas som blockadbrytare. Dennes fullständiga namn samt för medlem medlemsnummer ska omedelbart meddelas av avdelningen till förbundet.

§ 15 Ersättning vid konflikt

Mom 1. Vid strejk som av förbundsstyrelsen godkänts, vid lockout och vid medlemmars indragande i arbetsinställelse inom annat förbunds verksamhetsområde, utbetalar förbundet ersättning som i sådant fall utgår från och med första dagen av konflikten. Fråga om ersättningsrätt vid lockout, ävensom fråga huruvida medlem är att anse såsom indragen i arbetsinställelse inom annat förbunds verksamhetsområde, avgörs av förbundsstyrelsen. Rätt att erhålla ersättning har envar som

- varit medlem i förbundet minst tre månader före konfliktutbrottet

Mom 13. Godkännande av stridsåtgärder

Stridsåtgärder får inte vidtas eller tillkännages utan att förbundsstyrelsen lämnat godkännande därtill. Förbundets medlemmar har varken rätt eller skyldighet att följa annat än av förbundsstyrelsen utfärdat eller godkänt meddelande om stridsåtgärd.

Mom 14. Konfliktorganisation

Förbundsstyrelsen fastställer konfliktorganisationsplanen av vilken det framgår ansvariga för konfliktarbetet.

Mom 15. Kontroll av konflikt

Sedan arbetet nedlagts eller arbetsplats förklarats i blockad, ska kontroll utövas så att ingen arbetar förrän uppgörelse träffats eller konflikten förklarats avslutad. Den som dessförinnan börjar arbeta på sådan plats betraktas som blockadbrytare. Dennes fullständiga namn samt för medlem medlemsnummer *eller personnummer* ska omedelbart meddelas *av den, som enligt av förbundsstyrelsen beslutad konfliktorganisation är ansvarig.*

§ 15 Ersättning vid konflikt

Mom 1. Ersättningsrätt

Vid strejk som av förbundsstyrelsen godkänts, vid lockout och vid medlemmars indragande i arbetsinställelse inom annat förbunds verksamhetsområde, utbetalar förbundet ersättning som i sådant fall utgår från och med första dagen av konflikten. Fråga om ersättningsrätt vid lockout, eller fråga om medlem är att anse som indragen i arbetsinställelse inom annat förbunds verksamhetsområde, avgörs av förbundsstyrelsen. Rätt att erhålla ersättning har den som

b) överflyttad medlem från annat förbund med en sammanlagd medlemstid på minst tre månader före konfliktutbrottet.

Denna begränsning gäller inte föreningsrättskonflikter.

Mom 2. Konfliktersättning utgår till ersättningsberättigad medlem med ett belopp per arbetsdag som motsvarar 50 procent av den förlorade bruttoarbetsinkomsten, dock högst med 420 kronor per dag.

Ovan angivna krontal/dag justeras inför varje år av förbundsstyrelsen med hänsyn till tecknade avtalsuppgörelser inom förbundet.

Ovan angivna ersättning kan av förbundsstyrelsen höjas eller sänkas beroende på konfliktens omfattning och förbundets ekonomiska resurser. För kontinuerlig skiftgång kan särskilda regler tillämpas enligt överenskommelse med berörd avdelning.

Mom 3. Medlem, som är indragen i arbetsinställelse, är skyldig att söka annat arbete på samma eller annan ort. Vägrar medlem att ta erbjudet lämpligt arbete, har därmed rätten till ersättning förverkats för så lång tid av konflikten, som det erbjudna arbetet skulle ha varat. Den som får arbete på annan ort, kan, efter beslut av förbundsstyrelsen, såsom reshjälp erhålla ett belopp, motsvarande högst tre veckors konfliktersättning. Om arbetet upphör innan konflikten bilagts, återinträder medlemmen i sin rätt

a) varit medlem i förbundet minst tre månader före konfliktutbrottet

b) *är* överflyttad medlem från annat förbund med en sammanlagd medlemstid på minst tre månader före konfliktutbrottet.

c) *efter prövning av förbundsstyrelsen beviljats ersättning*

Denna begränsning gäller inte föreningsrättskonflikter.

Mom 2. Ersättningens storlek

Konfliktersättning utgår till ersättningsberättigad medlem med ett belopp per arbetsdag som motsvarar 50 procent av den förlorade bruttoarbetsinkomsten, dock högst med 520 kronor per dag.

Ovan angivna krontal/dag justeras inför varje år av förbundsstyrelsen med hänsyn till tecknade avtalsuppgörelser inom förbundet.

Ovan angivna ersättning kan av förbundsstyrelsen höjas eller sänkas beroende på konfliktens omfattning och förbundets ekonomiska resurser.

Mom 3. Skyldighet att söka arbete

Medlem, som är indragen i arbetsinställelse, är skyldig att söka annat arbete på samma eller annan ort. Vägrar medlem att ta erbjudet lämpligt arbete, har därmed rätten till ersättning förverkats för så lång tid av konflikten, som det erbjudna arbetet skulle ha varat. Den som får arbete på annan ort, kan, efter beslut av förbundsstyrelsen, såsom reshjälp erhålla ett belopp, motsvarande högst tre veckors konfliktersättning. Om arbetet upphör innan konflik-

till ersättning, dock tidigast efter utgången av den tid reshjälpen motsvarar.

Mom 4. Medlem, som på grund av sjukdom eller olycksfall är oförmögen att arbeta eller som av annan anledning, exempelvis värnpliktstjänstgöring eller skolgång är förhindrad därtill, kan inte erhålla konfliktersättning.

Mom 5. Vid utbetalning av ersättning görs avdrag för eventuellt resterande medlemsavgifter.

Mom 6. Utbetalning sker på sätt som förbundsstyrelsen beslutar.

Mom 7. Medlem som inte gjort anspråk på ersättning inom två månader efter sista konfliktdagen, mister rätten till konfliktersättning, såvida inte särskilda skäl föreligger.

§ 16 Ersättning vid trakassering

Mom 1. Om medlem på grund av sin verksamhet för organisationen avskedas, eller till följd av trakassering från arbetsgivarens sida föranleds att säga upp sin anställning och här till har inhämtat avdelningsstyrelsens medgivande, kan sådan medlem, på förslag av avdelningsstyrelsen, av förbundsstyrelsen tillerkännas ersättning.

ten bilagts, återinträder medlemmen i sin rätt till ersättning, dock tidigast efter utgången av den tid reshjälpen motsvarar.

Mom 4. Ej ersättningsrätt i vissa fall

Medlem, som på grund av sjukdom eller olycksfall är oförmögen att arbeta eller som av annan anledning, exempelvis värnpliktstjänstgöring eller skolgång är förhindrad därtill, kan inte erhålla konfliktersättning.

Mom 5. Avdrag för medlemsavgifter

Vid utbetalning av ersättning görs avdrag för eventuellt resterande medlemsavgifter.

Mom 6. Utbetalningssätt

Utbetalning sker på sätt som förbundsstyrelsen beslutar.

Mom 7. Tidsfrist för anspråk på ersättning

Medlem som inte gjort anspråk på ersättning inom två månader efter sista konfliktdagen, mister rätten till konfliktersättning, såvida inte särskilda skäl föreligger.

§ 16 Ersättning vid trakassering

Mom 1. Ersättningsrätt

Om medlem på grund av sin verksamhet för organisationen avskedas, eller till följd av trakassering från arbetsgivarens sida föranleds att säga upp sin anställning kan av förbundsstyrelsen tillerkännas ersättning. ***Innan medlem själv avslutar sin anställning, eller vägrar ta erbjudet arbete, ska medgivande inhämtas från förbundsstyrelsen.***

Mom 2. Ersättning enligt mom 1 utgår med samma belopp som i § 15 mom 2 omnämnd konfliktersättning.

Ersättning utgår för tid som förbundsstyrelsen bestämmer, dock längst intill dess medlemmen erhållit ny anställning.

Medlem, som uppbär ersättning, är skyldig att snarast möjligt söka skaffa sig nytt arbete. Förbundsstyrelsen kan, om medlem eftersätter vad i sådant hänseende åligger denne eller vägrar anta erbjudet lämpligt arbete, besluta om ersättningens indragande.

Mom 3. Medlem, som uppbär ersättning enligt denna paragraf, kan, om denne får arbete på annan ort, efter beslut av förbundsstyrelsen såsom reshjälp erhålla ett belopp motsvarande högst tre veckors ersättning.

Mom 4. Ersättning beviljad enligt mom 2 och mom 3 får sammanlagt inte överstiga det belopp, vartill i mom 2 angiven ersättning högst kan uppgå.

Mom 5. Om medlem, som uppbär eller uppburit ersättning enligt denna paragraf på grund av den av arbetsgivaren företagna åtgärden, tillerkänns skadestånd av denne, åligger det medlemmen att till förbundet återbetala uppuren ersättning, dock högst det belopp vartill skadeståndet uppgår.

Mom 2. Ersättningens storlek

Ersättning enligt mom 1 utgår med samma belopp som i § 15 mom 2 omnämnd konfliktersättning.

Ersättning utgår för tid som förbundsstyrelsen bestämmer, dock längst intill dess medlemmen erhållit ny anställning. Medlem, som uppbär ersättning, är skyldig att snarast möjligt söka skaffa sig nytt arbete. Förbundsstyrelsen kan, om medlem eftersätter vad i sådant hänseende åligger denne eller vägrar anta erbjudet lämpligt arbete, besluta om ersättningens indragande.

Mom 3. Återbetalning av ersättning

Om medlem, som uppbär eller uppburit ersättning enligt denna paragraf på grund av den av arbetsgivaren företagna åtgärden, tillerkänns skadestånd av denne, åligger det medlemmen att till förbundet återbetala uppuren ersättning, dock högst det belopp vartill skadeståndet uppgår.

§ 17 Rättshjälp

Mom 1. Rättshjälp kan beviljas av förbundsstyrelsen i följande fall:

1. till medlem eller avdelning, som för att kunna hävda sina intressen gentemot arbetsgivare måste vidta rättsliga åtgärder
2. till medlem, som genom sin anställning eller medlemskap utsätts för händelse som medför en rättslig tvist. Rättshjälp kan också beviljas av liden medlems rättsinnehavare.

Mom 2. Medlem ska inte ansöka om rättshjälp till avdelningsstyrelsen, som med eget yttrande och tillgängligt utredningsmaterial översänder ärendet till förbundsstyrelsen. Rättegång, för vilken rättshjälp begärs, får inte av medlem eller avdelning inledas förrän förbundsstyrelsens beslut meddelats.

§ 18 Förbundsstyrelsen

Mom 1. Förbundsstyrelsen handhar den omedelbara ledningen av förbundets verksamhet i överensstämmelse med dessa stadgar och av kongressen fattade beslut, och är under kongressperioden förbundets högsta beslutande organ, där inte denna för i särskilt angivna fall utövas av förbundets representantskap.

Mom 2. Förbundsstyrelsen består av elva ledamöter av vilka förbundets ordförande, andre ordförande och tredje ordförande är valda i särskild ordning enligt § 20 mom 1. Övriga ledamöter väljs för kongressperiod av ordinarie kongress bland inom förbundets verksamhetsområde aktiva medlemmar enligt § 24 mom 4.

§ 17 Rättshjälp

Mom 1. Omfattning

Rättshjälp kan beviljas av förbundsstyrelsen i följande fall:

1. till medlem, som för att kunna hävda sina intressen gentemot arbetsgivare måste vidta rättsliga åtgärder
2. till medlem, som genom sin anställning eller medlemskap utsätts för händelse som medför en rättslig tvist. Rättshjälp kan också beviljas av liden medlems rättsinnehavare.

Mom 2. Ansökan

Medlem ska inte ansöka om rättshjälp till *förbundsstyrelsen*. Rättegång, för vilken rättshjälp begärs, får inte inledas *av medlem* förrän förbundsstyrelsens beslut meddelats.

§ 18 Förbundsstyrelsen

Mom 1. Uppgift

Förbundsstyrelsen handhar den omedelbara ledningen av förbundets verksamhet i överensstämmelse med dessa stadgar och av kongressen fattade beslut, och är under kongressperioden förbundets högsta beslutande organ, där inte denna för i särskilt angivna fall utövas av *förbundsmötet*.

Mom 2. Sammansättning

Förbundsstyrelsen består av elva ledamöter av vilka förbundets ordförande, andre ordförande och tredje ordförande är valda i särskild ordning. Övriga ledamöter väljs för kongressperiod av ordinarie kongress bland inom förbundets verksamhetsområde aktiva medlemmar. *Med aktiva medlemmar avses även medlemmar som är arbetslösa och söker arbete.*

Mom 3. De i mom 2 i förbundsstyrelsen ingående funktionärerna utgör ett arbetsutskott.

Arbetsutskottet har att handlägga ärenden i enlighet med den arbetsordning som fastställs av förbundsstyrelsen.

Mom 4. Ordinarie kongress utser två suppleanter bland förbundets funktionärer, som vid förfall för någon av de tre i styrelsen ingående funktionärerna inträder i styrelsen i den ordning de vid valet erhållit röstetal. För varje av övriga ledamöter utser ordinarie kongress två personliga suppleanter, som vid ordinarie ledamots förfall eller avgång inträder i den ordning de vid valet erhållit röstetal.

Mom 5. Om ledamot av förbundsstyrelsen eller suppleant utträder eller utesluts ur förbundet, anses han skild från uppdraget. Detsamma gäller beträffande ledamot som utan giltigt förfall är frånvarande från två sammanträden i rad.

Om under kongressperioden samtliga suppleanter inträtt i styrelsen eller avgått, utses nya suppleanter till i mom 4 angivet antal av förbundets representantskap; beträffande dylika val ska i tillämpliga delar gälla vad i § 24 mom 13 stadgas.

Mom 6. Om mot medlem av förbundsstyrelsen föreligger sådana omständigheter att medlemmen kan anses ha förverkat det förtroende styrelseuppdraget förutsätter, utan att likväl skäl till medlemmens uteslutning ur förbundet föreligger, må förbundets representantskap på

Mom 3. Arbetsutskott

De *tre* i förbundsstyrelsen ingående funktionärerna utgör ett arbetsutskott.

Arbetsutskottet har att handlägga ärenden i enlighet med den arbetsordning som fastställs av förbundsstyrelsen.

Mom 4. Suppleanter

Ordinarie kongress utser två suppleanter bland förbundets *ombudsmän*, som vid förfall för någon av de tre i styrelsen ingående funktionärerna inträder i styrelsen i den ordning de vid valet erhållit röstetal. För varje av övriga ledamöter utser ordinarie kongress två personliga suppleanter, som vid ordinarie ledamots förfall eller avgång inträder i den ordning de vid valet erhållit röstetal.

Mom 5. Upphörande av uppdrag

Ledamot av förbundsstyrelsen eller suppleant *som* utträder eller utesluts ur förbundet, anses han skild från uppdraget. Detsamma gäller ledamot som utan giltigt förfall är frånvarande från två sammanträden i rad.

Om under kongressperioden samtliga suppleanter inträtt i styrelsen eller avgått, utses nya suppleanter till i mom 4 angivet antal av *förbundsmötet*. Beträffande dylika val ska i tillämpliga delar gälla vad i § 24 mom 15 stadgas.

Mom 6. Avstängning

Om *det* mot *ledamot* av förbundsstyrelsen föreligger sådana omständigheter *som* gör *att* det förtroende styrelseuppdraget förutsätter *kan anses vara förverkat* utan att skäl till uteslutning ur förbundet föreligger, *kan förbunds-*

förslag av förbundsstyrelsen besluta om suspension från uppdraget för tiden intill nästa ordinarie kongress.

Mom 7. Förbundsstyrelsen har ordinarie sammanträde i regel en gång per månad. Då ärenden av brådskande natur så påfordrar må extra sammanträde hållas. För styrelsebesluts giltighet erfordras att mer än hälften av styrelsens samtliga ledamöter är om beslutet ense. Vid lika röstetal gäller den mening som biträds av ordföranden.

Mom 8. Förbundsstyrelsens ledamöter erhåller arvode med belopp, som fastställs av kongressen och ersättning för kostnader enligt förbundets resereglemente.

§ 19 Förbundets representantskap

Mom 1. Förbundets representantskap har till uppgift att öva tillsyn över styrelsens förvaltning och äger styrelsen inte utan föregående samråd med förbundets representantskap avgöra ärenden av större principiell eller ekonomisk betydelse. Om förbundets representantskaps beslutanderätt i vissa fall stadgas i § 4 mom 5, § 6 mom 1 och 4, § 11 mom 3, § 12 mom 4, § 13 mom 4, § 18 mom 5 och 6, § 22 mom 1 och 4, § 24 mom 2 samt § 29 mom 2. Förbundets representantskap har att fastställa resereglemente som reglerar ersättning och traktamente vid uppdrag för förbundets räkning.

motet, på förslag av förbundsstyrelsen, besluta om suspension från uppdraget för tiden intill nästa ordinarie kongress.

Mom 7. Sammanträden

Förbundsstyrelsen har ordinarie sammanträde i regel en gång per månad. Då ärenden av brådskande natur så påfordrar *kan* extra sammanträde hållas. För styrelsebesluts giltighet *krävs* att mer än hälften av styrelsens samtliga ledamöter är *ense* om beslutet.

Mom 8. Ersättning

Förbundsstyrelsens ledamöter erhåller arvode med belopp, som fastställs av kongressen och ersättning för kostnader enligt förbundets resereglemente.

§ 19 Förbundsmötet

Mom 1. Uppgift

Förbundsmötet har till uppgift att öva tillsyn över styrelsens förvaltning och styrelsen *kan* inte utan föregående samråd med *förbundsmötet* avgöra ärenden av större principiell eller ekonomisk betydelse. Om *förbundsmötets* beslutanderätt i vissa fall stadgas i § 4 mom 5, § 6 mom 1 och 4, § 11 mom 3, § 12 mom 4, § 13 mom 4, § 18 mom 5 och 6, § 22 mom 1 och 4, § 24 mom 2 samt § 30.

Förbundsmötet fastställer resereglemente som reglerar ersättning och traktamente vid uppdrag för förbundets räkning.

Mom 2. Avdelning har rätt att utse två ledamöter till förbundets representantskap. Avdelning vars medlemsantal, den 31 december året före ordinarie kongress, överstiger 2 500 har rätt att för varje därefter påbörjat 1 500-tal medlemmar utse ytterligare en ledamot att ingå i den ordning de blivit valda.

I medlemsantalet inräknas i detta sammanhang endast aktiva medlemmar enligt stadgarnas § 24 mom 4. Avdelningen har att omedelbart efter förbundets ordinarie kongress utse ledamöter i förbundets representantskap. Ledamöternas mandatperiod är två år. För varje ledamot i förbundets representantskap har avdelning att utse en suppleant. Val till förbundets representantskap, av såväl ordinarie ledamöter som suppleanter, ska ske av avdelningarnas representantskap enligt de regler som stadgas i § 25 mom 13. Avdelningarnas rätt till representation i förbundets representantskap fastställs årsskiftet före varje ny mandatperiod med hänsyn till medlemsantalet i respektive avdelning.

Mom 3. Om ledamot av förbundets representantskap eller suppleant utträder eller utesluts ur förbundet, anses ledamoten skild från uppdraget. Detsamma gäller beträffande ledamot som utan giltigt förfall är frånvarande från mer än ett sammanträde.

Avdelning har i detta fall i tidigare nämnd ordning att utse nya ledamöter och suppleanter. Samma ordning gäller om ledamot eller suppleant av annan anledning lämnar sitt uppdrag. Samtliga val ska förberedas av avdelningens valberedning och i övrigt ska tillämpliga delar av § 24 mom 4 gälla.

Mom 2. Sammansättning

Förbundsmötet består av ledamöter som väljs för kongressperiod av ordinarie kongress bland inom förbundets verksamhetsområde aktiva medlemmar.

Varje verksamhetsregion har tre ledamöter och därefter ytterligare en ledamot per påbörjat 2000-tal medlemmar.

Mom. 3 Suppleanter

Ordinarie kongress utser lika många suppleanter som ordinarie ledamöter från respektive verksamhetsregion som vid ordinarie ledamots förfall eller avgång inträder i den ordning de vid valet erhållit röstetal.

Om under kongressperioden samtliga suppleanter inträtt i förbundsmötet eller avgått, utses nya suppleanter till i mom 2 angivet antal av styrelsen.

Mom 4. Upphörande av uppdrag

Ledamot av *förbundsmötet* eller suppleant som utträder eller utesluts ur förbundet, anses skild från uppdraget. Detsamma gäller ledamot som utan giltigt förfall är frånvarande från mer än ett sammanträde.

Mom 4. Förbundets representantskap ska hålla minst två sammanträden per år. Vid förbundets representantskaps sammanträden ska förbundsstyrelsens ledamöter vara närvarande och de har därvid förslags-, yttrande- och rösträtt i alla frågor som inte rör ansvarsfrihet för förbundsstyrelsens ledamöter.

Vid förbundets representantskaps sammanträden har förbundets revisorer närvaro-, yttrande- och förslagsrätt. Förbundets funktionärer och lokalt anställda funktionärer ska närvara och har där yttrande- och förslagsrätt.

Kallelse till förbundets representantskaps sammanträden ska vara ledamöterna tillhanda senast fyra veckor före sammanträdet. Extra sammanträde med förbundets representantskap hålls då förbundsstyrelsen så finner påkallat, eller då minst hälften av förbundets representantskapsledamöter för viss frågas behandling därom gjort skriftlig, motiverad framställning hos förbundsstyrelsen. Till extra sammanträde kan kallas med kortare varsel än fyra veckor.

Mom 5. Sammanträden

Förbundsmötet ska hålla minst två sammanträden per år. Vid **förbundsmötets** sammanträden ska förbundsstyrelsens ledamöter vara närvarande och de har därvid förslags-, yttrande- och rösträtt i alla frågor som inte rör ansvarsfrihet för förbundsstyrelsens ledamöter.

Vid **förbundsmötets** sammanträden har förbundets revisorer närvaro-, yttrande- och förslagsrätt. Förbundets **ombudsmän** ska närvara och har där yttrande- och förslagsrätt.

Kallelse till **förbundsmötets** sammanträden ska vara ledamöterna tillhanda senast fyra veckor före sammanträdet.

Förbundsmötet har till uppgift att välja förtroendevalda i den utsträckning som krävs för verksamhetens genomförande.

Årssammanträde hålls varje år senast i maj månad. Vid det årssammanträdet förelägger styrelsen **för förbundsmötet verksamhetsberättelse och revisionsberättelse** för närmast föregående år. Efter granskning av dessa berättelser beslutar **förbundsmötet** om till- eller avstyrkande till kongressen av ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen för den tid berättelserna omfattar.

På sitt höstsammanträde har **förbundsmötet** att besluta om av förbundsstyrelsen föreslagen verksamhetsplanering och budget för kommande verksamhetsår.

Därtill har **förbundsmötet** på sitt höstsammanträde att fastställa medlemsavgiftens storlek för kommande verksamhetsår.

Mom 5. Till behandling vid förbundets representantskaps sammanträden ska upptas av förbundsstyrelsen till förbundets representantskap hänskjutna frågor, ävensom sådana av ledamöterna väckta frågor som senast sex veckor före sammanträdet skriftligen tillställts förbundsstyrelsen.

Mom 6. Motionsrätt

Till förbundets representantskaps ordinarie sammanträden äger envar medlem, klubb eller avdelning motionsrätt. Motioner ska behandlas av respektive avdelnings representantskap som har att till- eller avstyrka motionen. Enskild klubb eller medlem som så begär har rätt att få motionen behandlad av förbundets representantskap. Motioner ska vara förbundsstyrelsen tillhanda senast åtta veckor före ordinarie sammanträde med förbundets representantskap. Förbundsstyrelsen har att inför förbundets representantskap framlägga förslag till beslut om de motioner som ska behandlas av förbundets representantskap. Dessa förslag ska genom förbundsstyrelsens försorg vara ledamöterna och avdelningarna tillhanda senast tre veckor innan sammanträdet avhållande.

Förbundets representantskap har att utse ledamöter till Landsorganisationens representantskap.

Mom 6. Extra sammanträde

Extra sammanträde med *förbundsmötet* hålls då förbundsstyrelsen så finner påkallat, eller då minst hälften av *förbundsmötets ledamöter* för viss frågas behandling gjort skriftlig, motiverad framställning hos förbundsstyrelsen. Till extra sammanträde kan kallas med kortare varsel än fyra veckor.

Mom 7. Ärenden

Till behandling vid *förbundsmötets* sammanträden ska upptas av förbundsstyrelsen till *förbundsmötet* hänskjutna frågor, *samt* av ledamöterna väckta frågor som senast sex veckor före sammanträdet skriftligen tillställts förbundsstyrelsen.

Mom 8. Motionsrätt

Till *förbundsmötets* ordinarie sammanträden *har varje* medlem *eller* klubb motionsrätt. Enskild klubb eller medlem som så begär har rätt att få motionen behandlad av *förbundsmötet*. Motioner ska vara förbundsstyrelsen tillhanda senast åtta veckor före ordinarie sammanträde med *förbundsmötet*. Förbundsstyrelsen *lägger* inför *förbundsmötet fram* förslag till beslut om de motioner som ska behandlas. Dessa förslag ska genom förbundsstyrelsens försorg vara ledamöterna tillhanda senast tre veckor innan sammanträdet.

Förbundsmötet utser ledamöter till *LOs* representantskap.

Som ordförande vid förbundets representantskaps sammanträde fungerar den av ledamöterna, som därtill vid sammanträdet utses.

Mom 7. Årssammanträde hålles varje år senast i maj månad. Vid årssammanträdet ska förbundets representantskap föreläggas av styrelsen avgiven berättelse över förbundets verksamhet nästföregående år jämte revisionsberättelse för samma år. Efter granskning av dessa berättelser beslutar förbundets representantskap om till- eller avstyrkande till kongressen av ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen för den tid berättelserna omfattar.

Mom 8. På sitt höstsammanträde har förbundets representantskap att besluta om av förbundsstyrelsen föreslagen verksamhetsplanering och budget för kommande verksamhetsår.

Därtill har förbundets representantskap på sitt höstsammanträde att fastställa medlemsavgiftens storlek för kommande verksamhetsår.

Mom 9. På sitt höstsammanträde ska förbundets representantskap välja en valberedning bestående av tre ledamöter från förbundets representantskap. Valberedningen ska vid behov förbereda de val som ska företas av förbundets representantskap under året.

Valberedningens mandatperiod löper från det höstsammanträde då valet sker fram till nästa höstsammanträde med förbundets representantskap.

Som ordförande vid *förbundsmötets* sammanträde fungerar den av ledamöterna, som därtill vid sammanträdet utses.

G:a mom 7-9 upphör som moment och flyttas in i mom 5 Sammanträden.

Mom 9. Val på förbundsmötet

Valbar är den medlem som har sin anställning inom förbundets verksamhetsområde samt när så är lämpligt förbundets funktionärer och ombudsmän.

Alla personval sker genom sluten omröstning om inte mötet enhälligt beslutar om öppen omröstning.

För att kunna förklaras vald till ett uppdrag krävs att ha fått mer än hälften av vid valet avgivna godkända röster. Härvid räknas inte kasserade eller blanka röster.

Mom 10. För giltigheten av beslut i förbundets representantskap erfordras, där inte annat i dessa stadgar föreskrivs, att mer än hälften av i omröstning deltagande ledamöter är om beslutet ense; vid lika röstetal gäller den mening som biträds av ordföranden.

Mom 11. Förbundets representantskapsledamöter erhåller ersättning för kostnader enligt förbundets resereglemente.

§ 20 Förbundets funktionärer

Mom 1. Ordinarie kongress utser genom val för kongressperioden ordförande, andre ordförande och tredje ordförande.

Mom 2. Om kongressvald funktionär avlider eller avgår under kongressperioden, utser förbundets representantskap efterträdare i styrelsen för tiden till och med nästa ordinarie kongress. Beträffande sådant val ska i tillämpliga delar gälla vad i § 24 mom 14 stadgas.

I de fall då detta röstetal inte uppnåtts genomförs omröstning mellan de som fått högsta röstetalet. I omvalet får kvarstå högst två kandidater för varje uppdrag som ska tillsättas.

Vid lika röstetal avgörs företrädet genom lottning.

Suppleanter ingår vid ordinarie ledamots frånvaro i den ordning de vid valet erhållit röstetal eller i den ordning som angetts vid valet.

Mom 10. Besluts giltighet

För giltigheten av beslut i *förbundsmötet* erfordras, där inte annat i dessa stadgar föreskrivs, att mer än hälften av i omröstning deltagande ledamöter är *ense* om beslutet. Vid lika röstetal gäller den mening som biträds av ordföranden.

Mom 11. Ersättning

Förbundsmötets ledamöter erhåller ersättning för kostnader enligt förbundets resereglemente.

§ 20 Förbundets funktionärer och ombudsmän

Mom 1. Ordförande

Ordinarie kongress utser genom val för kongressperioden ordförande, andre ordförande och tredje ordförande.

Mom 2. Efterträdare

Om kongressvald funktionär avlider eller avgår under kongressperioden, utser *förbundsmötet* efterträdare i styrelsen för tiden till och med nästa ordinarie kongress. Beträffande sådant val ska i tillämpliga delar gälla vad i § 24 mom 15 stadgas.

Mom 3. Kongressvald funktionär, som missköter sin tjänst, kan av förbundets representantskap efter förslag av förbundsstyrelsen skiljas från sin tjänst. Förbundets representantskaps beslut i sådan fråga kan överklagas till kongressen, men ska oberoende av överklagandet verkställas från angiven tidpunkt.

Mom 4. Övriga funktionärer anställs av förbundsstyrelsen med sex månaders ömsesidig uppsägningstid.

Mom 5. Samtliga funktionärer erhåller samma lön, som vid varje tillfälle utgår till LOs kongressvalda funktionärer. Reseersättning och traktamente vid resor och uppdrag för förbundets räkning betalas enligt förbundets resereglemente.

Mom 6. Funktionärerna ska helt ägna sig åt sin tjänst hos förbundet och äger inte utan förbundsstyrelsens tillstånd åta sig annat uppdrag.

Mom 7. Förbundsordföranden utövar i samråd med styrelsen ledningen av förbundets löpande verksamhet, leder förhandlingarna vid förbundsstyrelsens sammanträden, ansvarar för att alla vid dessa förekommande ärenden föredras och ansvarar för verkställigheten av kongressens, förbundets representantskaps och styrelsens beslut.

Mom 3. Upphörande av uppdrag

Kongressvald funktionär, som missköter sin tjänst, kan av *förbundsmötet* efter förslag av förbundsstyrelsen skiljas från sin tjänst. *Förbundsmötets* beslut i sådan fråga kan överklagas till kongressen, men ska oberoende av överklagandet verkställas från angiven tidpunkt.

Mom 4. Lön och reseersättning

De kongressvalda funktionärerna erhåller samma lön, som vid varje tillfälle utgår till LOs kongressvalda funktionärer.

Mom 5. Ombudsmän

Ombudsmän anställs av förbundsstyrelsen.

Mom 6. Lokalombudsmän

Lokalt placerade ombudsmän har till uppgift att biträda medlemmar och arbetsplatsklubbar vid förhandlingar och uppgörelser rörande arbets- och lönevillkor och tillse att kollektivavtal upprättas.

Mom 7. Annat uppdrag

Ombudsmännen ska helt ägna sig åt sin tjänst hos förbundet och *får* inte utan förbundsstyrelsens tillstånd åta sig annat uppdrag.

Mom 8. Ansvarsfördelning

Förbundsordföranden utövar i samråd med styrelsen ledningen av förbundets löpande verksamhet, leder förhandlingarna vid förbundsstyrelsens sammanträden, ansvarar för att alla vid dessa *sammanträden* förekommande ärenden föredras och ansvarar för verkställigheten av kongressens, *förbundsmötets* och styrelsens beslut.

Andre ordföranden biträder förbundsordföranden och är vid förhinder för ordföranden dennes ställföreträdare. Arbets- och ansvarsfördelningen bland de i arbetsutskottet ingående funktionärerna bestäms av förbundsstyrelsen.

Den av arbetsutskottets ledamöter som ansvarar för den ekonomiska förvaltningen ska på förbundets bekostnad garantiförsäkras i försäkringsanstalt och till belopp som förbundsstyrelsens bestämmer. Övriga funktionärer utför de arbetsuppgifter som förbundsstyrelsen ålägger dem och meddelar föreskrifter om.

Mom 8. Erforderliga administrativ personal anställs av förbundsstyrelsen.

§ 21 Firmateckning

Förbundsstyrelsen utser inom sig de personer, som äger att teckna förbundets firma. Därvid ska iakttas att vid uttag av i banker eller på postgirokonto innestående medel, om beloppet överstiger 20 000 kr, firman ska tecknas av minst två av styrelsen utsedda personer i förening. Förbundsstyrelsen ansvarar för att beslut om firmateckning i dessa fall utan dröjsmål bringas till vederbörande penninginrättningskännedom genom protokollsutdrag.

Firmatecknare kan inte utan särskilt bemyndigande av förbundsstyrelsen för förbundets räkning inköpa fast egendom eller avyttra eller med in-teckning för gäld belasta förbundet tillhörig sådan egendom, företa i § 22 omnämnda medelsplacering eller för förbundets räkning uppta eller bevilja lån.

Andre ordföranden biträder förbundsordföranden och är vid förhinder för ordföranden dennes ställföreträdare. Arbets- och ansvarsfördelningen bland de i arbetsutskottet ingående funktionärerna bestäms av förbundsstyrelsen.

Den av arbetsutskottets ledamöter som ansvarar för den ekonomiska förvaltningen ska på förbundets bekostnad garantiförsäkras till belopp som förbundsstyrelsens bestämmer. Övriga *ombudsmän* utför de arbetsuppgifter som förbundsstyrelsen bestämmer.

Mom 9. Administrativ personal

Administrativ personal anställs av förbundsstyrelsen.

§ 21 Firmateckning

Förbundsstyrelsen utser inom sig de personer, som tecknar förbundets firma. *Vid uttag av innestående medel i banker eller på plusgirokonto ska firman tecknas av minst två av styrelsen utsedda personer i förening om beloppet överstiger 25 000 kr.* Förbundsstyrelsen ansvarar för att beslut om firmateckning utan dröjsmål *lämnas* till vederbörande penninginrättningskännedom genom protokollsutdrag.

Firmatecknare kan inte utan särskilt bemyndigande av förbundsstyrelsen för förbundets räkning inköpa fast egendom eller avyttra eller med in-teckning för gäld belasta förbundet tillhörig sådan egendom, företa i § 22 omnämnda medelsplacering eller för förbundets räkning uppta eller bevilja lån.

§ 22 Den ekonomiska förvaltningen och räkenskaperna

Mom 1. Förbundet ska i sin förvaltning iaktta god redovisningssed.

Av förbundets tillgångar ska minst två tredjedelar redovisas i följande former:

- a) i obligationer som utfärdats eller garanterats av svenska staten,
- b) i Sveriges allmänna hypoteksbanks eller Konungariket Sveriges Stadshypotekskassas obligationer,
- c) i fordringsbevis utfärdade av riksbanken, bankbolag eller sparbank,
- d) i obligationer eller andra skuldförbindelser utfärdade eller garanterade av svensk kommun,
- e) i egna fastigheter,
- f) i skuldförbindelser med säkerhet av inteckning i fast egendom eller tomträtt,
- g) i sådana av enskilda svenska företag utfärdade obligationer, utländska obligationer och andra värdehandlingar, som till den säkerhet de erbjuder kan anses jämförliga med några av de vid a)–f) nämnda,
- h) i aktier och andra fordringsbevis som inte kan anses erbjuda den säkerhet som avses i punkterna a)–g), dock endast i den omfattning som förbundets representantskap godkänner.
- i) All förvaltning och placering ska ske i enlighet med förbundets värderingar.

Mom 2. Rörande medelsplaceringen beslutar förbundsstyrelsen med den begränsning som anges i punkt h).

§ 22 Den ekonomiska förvaltningen och räkenskaperna

Mom 1. Medelsplacering

Förbundsstyrelsen beslutar om medelsplacering.

Mom 2. Instruktioner och regelverk

Förbundsstyrelsen ska årligen fastställa placeringsinstruktioner, attestordning samt regler för utanordning och utbetalning.

Mom 3. Värdehandlingar ska förvaras enligt regler som följer av försäkringsbestämmelser.

Mom 4. Bindande beslut om inköp eller avyttring av fast egendom eller om upptagande av lån kan inte av förbundsstyrelsen fattas utan hörande av förbundets representantskap.

Mom 5. Förbundets räkenskaper avslutas per kalenderår. Avslutning av grundboken ska ske månadsvis. Bokslutet ska vara revisorerna tillhanda senast den 28 februari.

Mom 6. Förbundsstyrelsen ska varje år till förbundets representantskap avge berättelse över verksamheten nästföregående år. Berättelsen ska uppta resultaträkning samt in- och utgående balansräkning.

Mom 7. Snarast möjligt efter förbundets representantskaps i § 19 mom 6 tredje stycket omnämnda sammanträde ska styrelse- och revisionsberättelserna tillställas förbundets samtliga avdelningar.

Mom 3. Förvaring

Värdehandlingar ska så långt möjligt lämnas till förvaring i bankdepå.

Värdehandlingar i förbundets eget förvar ska förvaras i av försäkringsgivaren godkänt utrymme och med betryggande ordning för in- och uttag.

Mom 4. Redovisning

Förbundets redovisning ska ske i överensstämmelse med god redovisningssed i Sverige. Förbundets räkenskaper avslutas per kalenderår. Fastställt bokslut ska vara revisorerna tillhanda senast den 31 mars.

Mom 5. Verksamhetsberättelse

Det åligger förbundsstyrelsen att till förbundsmötets ordinarie årssammanträde avge en av styrelsens ledamöter underskriven berättelse över förbundets verksamhet närmast föregående år. Förbundets årsredovisning ska ingå som en del i verksamhetsberättelsen.

Mom 6. Övergripande ansvar

En av arbetsutskottets ledamöter utses av förbundsstyrelsen att ansvara för den ekonomiska förvaltningen. Förbundsstyrelsen utser eller tillsätter även den som ska handlägga den ekonomiska förvaltningen samt med ekonomiförvaltningen sammanhängande korrespondens.

§ 23 Revision

Mom 1. För granskning av förbundsstyrelsens och förbundets representantskaps verksamhet och förbundets räkenskaper väljer ordinarie kongress för nästföljande kongressperiod, vid sidan av särskild anlitad yrkesrevisor, tre revisorer och tre suppleanter för dessa. Suppleanterna inträder vid förfall för ordinarie revisor i den ordning de vid valet erhållit röstetal.

Om revisor eller tillkallad suppleant utan giltigt förfall är frånvarande vid mer än ett revisions-tillfälle, ska denne anses skild från uppdraget.

Mom 2. Beträffande förbundsstyrelsens förvaltning åligger det revisorerna att verkställa årsrevision och däröver avge berättelse till förbundets representantskap med till- eller avstyrkande av ansvarsfrihet, att till ordinarie kongress avge revisionsberättelse över förvaltningen under den gångna kongressperioden med till eller avstyrkande av ansvarsfrihet, att i samverkan med yrkesrevisionen löpande följa och granska förvaltning och räkenskaper; samt att på tidpunkter de anser lämpliga inventera förbundets kontanta kassa och andra kapitaltillgångar.

Mom 3. Årsrevisionen ska vara verkställd och berättelse däröver ingiven till förbundsstyrelsen inom en månad efter den dag då bokslutet överlämnats till revisorerna.

§ 23 Revision

Mom 1. Val av revisorer

För granskning av förbundsstyrelsens och *förbundsmötets* verksamhet och förbundets räkenskaper väljer ordinarie kongress för nästföljande kongressperiod, vid sidan av särskild anlitad yrkesrevisor, tre revisorer och tre suppleanter för dessa. Suppleanterna inträder vid förfall för ordinarie revisor i den ordning de vid valet erhållit röstetal.

Mom 2. Upphörande av uppdrag

Revisor eller tillkallad suppleant *som* utan giltigt förfall är frånvarande vid mer än ett revisionstillfälle, anses skild från uppdraget.

Mom 3. Revision av styrelsens förvaltning

Beträffande förbundsstyrelsens förvaltning åligger det revisorerna att verkställa årsrevision och däröver avge berättelse till *förbundsmötet* med till- eller avstyrkande av ansvarsfrihet, att till ordinarie kongress avge revisionsberättelse över förvaltningen under den gångna kongressperioden med till- eller avstyrkande av ansvarsfrihet, att i samverkan med yrkesrevisionen löpande följa och granska förvaltning och räkenskaper; samt att på tidpunkter de anser lämpliga inventera förbundets kontanta kassa och andra kapitaltillgångar.

Mom 4. Tidpunkt för årsrevision

Årsrevisionen ska vara verkställd och berättelse däröver ingiven till förbundsstyrelsen inom en månad efter den dag då bokslutet överlämnats till revisorerna.

Mom 4. Beträffande förbundets representantskaps verksamhet åligger det revisorerna att i god tid före ordinarie kongress företa granskning av representantskapets verksamhet under den förflutna kongressperioden samt därutöver med till- eller avstyrkande av ansvarsfrihet till kongressen avge berättelse.

Vid förbundets representantskaps sammanträden och kongressen har revisorerna yttrande- och förslagsrätt.

Mom 5. Envar av revisorerna äger, när framställan görs därom, ta del av räkenskapsböcker, protokoll och övriga till förbundets verksamhet och förvaltning hörande handlingar.

Mom 6. Har revisorerna i berättelse eller annan handling som av dem framläggs, mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot sådan uppgift i handling som av dem granskats, eller vid fullgörandet av sitt uppdrag visat vårdslöshet, är de ansvariga för därav uppkommen skada.

Mom 7. Om förbundsstyrelsen, på grund av framställda anmärkningar eller förslag, kallar revisorerna till sammanträde, är dessa skyldiga att närvara vid sammanträdet under behandlingen av det ifrågavarande ärendet.

Mom 5. Revision av förbundsmötets verksamhet

Beträffande *förbundsmötets* verksamhet åligger det revisorerna att i god tid före ordinarie kongress företa granskning av *förbundsmötets* verksamhet under den förflutna kongressperioden samt därutöver med till- eller avstyrkande av ansvarsfrihet till kongressen avge berättelse.

Vid *förbundsmötets* sammanträden och kongressen har revisorerna yttrande- och förslagsrätt.

Mom 6. Handlingar

Var och en av revisorerna *har, efter* framställan, *rätt att* ta del av räkenskapsböcker, protokoll och övriga till förbundets verksamhet och förvaltning hörande handlingar.

Mom 7. Revisorers ansvar

Har revisorerna i berättelse eller annan handling som av dem framläggs, mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot sådan uppgift i handling som av dem granskats, eller vid fullgörandet av sitt uppdrag visat vårdslöshet, är de ansvariga för därav uppkommen skada.

Mom 8. Deltagande på förbundsstyrelsesammanträden

Om förbundsstyrelsen, på grund av framställda anmärkningar eller förslag, kallar revisorerna till sammanträde, är dessa skyldiga att närvara vid sammanträdet under behandlingen av det ifrågavarande ärendet.

Mom 8. Revisorerna erhåller arvode med belopp som fastställs av kongressen och ersättning för kostnader enligt förbundets resereglemente.

Mom 9. I årsrevisionen ska yrkesrevisor delta med uppgift att tillse att förbundsrevisorernas granskning sker på betryggande sätt och att jämte dem underskriva revisionsberättelsen. Yrkesrevisorn ska också utöva all den kontroll över den ekonomiska förvaltningen och räkenskaperna som revisorn finner erforderlig.

§ 24 Kongressen

Mom 1. Kongressen är förbundets högsta beslutande myndighet.

Mom 2. Ordinarie kongress sammanträder vart fjärde kalenderår på tid och plats som förbundsstyrelsen bestämmer. Då särskilda omständigheter föreligger, kan förbundsstyrelsen efter hörande av förbundets representantskap besluta om extra kongress. Extra kongress ska också inkallas då minst 15 procent av förbundets medlemmar (medlemsantalet vid senaste årsskifte) påyrkar en viss frågas behandling.

Framställningen ska vara underskriven, och vid allmän omröstning inom förbundets avdelningar ska yrkandet ha biträttats av minst två tredjedelar av de i omröstningen deltagande medlemmarna. Extra kongress kan endast behandla den eller de frågor, som föranlett dess inkallande.

Mom 9. Arvode

Revisorerna erhåller arvode med belopp som fastställs av kongressen och ersättning för kostnader enligt förbundets resereglemente.

Mom 10. Yrkesrevisor

I årsrevisionen ska yrkesrevisor delta med uppgift att tillse att förbundsrevisorernas granskning sker på betryggande sätt och att jämte dem underskriva revisionsberättelsen.

Yrkesrevisorn ska också utöva all den kontroll över den ekonomiska förvaltningen och räkenskaperna som revisorn finner erforderlig.

§ 24 Kongressen

Mom 1. Högst beslutande

Kongressen är förbundets högsta beslutande myndighet.

Mom 2. Sammanträden

Ordinarie kongress sammanträder vart fjärde kalenderår på tid och plats som förbundsstyrelsen bestämmer. Då särskilda omständigheter föreligger, kan förbundsstyrelsen efter hörande av *förbundsmötet* besluta om extra kongress.

Mom 3. Extra kongress

Extra kongress ska också inkallas då minst 15 procent av förbundets medlemmar (medlemsantalet vid senaste årsskifte) *yrkar på* en viss frågas behandling.

Framställningen ska vara underskriven, och vid allmän omröstning inom förbundets *klubbar* ska yrkandet ha biträttats av minst två tredjedelar av de i omröstningen deltagande medlemmarna. Extra kongress kan endast behandla den eller de frågor, som föranlett dess inkallande.

Mom 3. Kallelse till ordinarie kongress ska genom cirkulär till avdelningarna utfärdas minst åtta månader före dess hållande; extra kongress kan på enahanda sätt inkallas utan iakttagande av viss tid för kallelsen.

Mom 4. Varje avdelning väljer ett kongressombud för varje påbörjat 300-tal aktiva medlemmar. Med aktiva medlemmar avses även medlem som är arbetslös och söker arbete.

Mom 5. Valbar till kongressombud är envar medlem, med undantag som stadgas i mom 7. Val av ombud till förbundets kongress sker på representantskapsmöte. För att kunna förklaras vald till ombud, erfordras att ha erhållit mer än hälften av vid valet avgivna godkända röster. Härvid medräknas inte avgivna kasserade och blanka röster.

I de fall, då detta röstetal inte uppnåtts, förrättas omval mellan dem som erhållit högsta röstetalet. I omvalet får kvarstå högst två kandidater för varje ombud som ska väljas.

Mom 4. Kallelse till kongress

Kallelse till ordinarie kongress ska *utfärdas* till *medlemmar och klubbar* minst åtta månader före dess hållande. *Till* extra kongress *kallas på samma sätt* utan iakttagande av viss tid för kallelsen.

Mom 5. Ombuds fördelning

Varje *arbetsplatsklubb* väljer *bland sina medlemmar* ett kongressombud för varje påbörjat 150-tal medlemmar.

Varje verksamhetsregions aktiva medlemmar, som inte tillhör en arbetsplatsklubb, väljer inom sig ett kongressombud per påbörjat 1000-tal medlemmar. Beräkningsgrunden utgörs av aktiva medlemmar i regionen som inte tillhör en arbetsplatsklubb. Med aktiva medlemmar avses även medlemmar som är arbetslösa och söker arbete.

Mom 6. Val av kongressombud

Val av ombud till förbundets kongress sker på *klubbmöte*. *Aktiva medlemmar som inte tillhör en arbetsplatsklubb väljer ombud till kongressen genom särskild omröstning.*

För att kunna förklaras vald till ombud, erfordras att ha erhållit mer än hälften av vid valet avgivna godkända röster. Härvid medräknas inte avgivna kasserade och blanka röster.

I de fall, då detta röstetal inte uppnåtts, förrättas omval mellan dem som erhållit högsta röstetalet. I omvalet får kvarstå högst två kandidater för varje ombud som ska väljas.

Vid lika röstetal avgörs företrädet genom lottning.

Mom 6. Suppleanter väljs till samma antal som ombuden och inträder i den ordning som anges av deras vid valet erhållna röstetal.

Mom 7. Förbundsstyrelsens och förbundets representantskaps ledamöter samt förbundets revisorer kan inte väljas till kongressombud, men är skyldiga att närvara vid kongressen. Förbundsstyrelsens och förbundets representantskaps ledamöter har där yttrande- och förslagsrätt i alla frågor samt rösträtt i de frågor, som inte avser ansvarsfrihet för den föregående kongressperiodens förvaltning samt vid val av revisorer. Förbundets pensionärer eller personer som inte är aktiva i fackföreningsrörelsen kan inte utses till kongressombud.

De av förbundets funktionärer som inte tillhör förbundsstyrelsen samt avdelningarnas lokalombudsmän ska närvara vid kongressen samt har där, liksom revisorerna, yttrande- och förslagsrätt.

Mom 8. Fullmakter för kongressombuden ska utfärdas av vederbörande avdelning och granskas av en av förbundsstyrelsen före kongressen tillsatt kommitté, för vilket ändamål fullmakterna ska vara insända till förbundsstyrelsen senast åtta veckor före kongressen. Rörande insändandet och granskningen av fullmakter till extra kongress gäller vad förbundsstyrelsen i samband med kongressens inkallande föreskriver.

Mom 7. Suppleanter

Suppleanter väljs till samma antal som ombuden och inträder i den ordning som anges av deras vid valet erhållna röstetal.

Mom 8. Valbarhet

Valbar är den medlem som har sin anställning inom förbundets verksamhetsområde med undantag för förbundsstyrelsens och förbundsmötets ledamöter samt förbundets revisorer. Förbundets pensionärer eller personer som inte är aktiva i fackföreningsrörelsen kan inte utses till kongressombud.

Mom 9. Närvaroskyldighet

Förbundsstyrelsens och *förbundsmötets* ledamöter samt förbundets revisorer är skyldiga att närvara vid kongressen. Förbundsstyrelsens och *förbundsmötets* ledamöter har där yttrande- och förslagsrätt i alla frågor samt rösträtt i de frågor, som inte avser ansvarsfrihet för den föregående kongressperiodens förvaltning samt vid val av revisorer.

Samtliga av förbundets *ombudsmän* som inte tillhör förbundsstyrelsen ska närvara vid kongressen samt har där, liksom revisorerna, yttrande- och förslagsrätt.

Mom 10. Fullmakter

Fullmakter för kongressombuden ska utfärdas av vederbörande *arbetsplatsklubb*. *För kongressombud valda av medlemmar som inte tillhör arbetsplatsklubb utfärdar förbundets valberedning fullmakter.*

Fullmakter för kongressen granskas av en av förbundsstyrelsen före kongressen tillsatt kommitté, för vilket ändamål fullmakterna ska vara

Mom 9. Motion till kongressen kan väckas av envar enskild medlem, liksom avdelning eller klubb. Av enskild medlem eller klubb väckt motion ska inges till avdelningsstyrelsen för behandling i avdelningens representantskap, som har att till- eller avstyrka densamma. Skulle motionen av representantskapet avstyrkas, ska den om motionären så önskar genom avdelningsstyrelsens försorg insändas till förbundsstyrelsen. Motion ska senast sju månader före kongressens öppnande vara förbundsstyrelsen tillhanda.

Förbundsstyrelsen låter sammanföra och trycka motionerna, och ska dessa jämte förbundsstyrelsens utlåtande över dem för fördelning bland ombuden tillställas avdelningarna senast åtta veckor före kongressens öppnande.

Mom 10. Det åligger förbundsstyrelsen att planlägga kongressens arbete samt att upprätta förslag till dagordning och arbetsordning för densamma, vilka förslag samtidigt med motionerna ska utsändas till avdelningarna.

Mom 11. Ordinarie kongress ska behandla val- och stadgefrågor och i övrigt främst vara inriktad på att behandla för förbundet viktiga idémässiga och principiella frågor med framåtsyftande karaktär. Förbundsstyrelsen har dock

insända till förbundsstyrelsen senast åtta veckor före kongressen.

Rörande insändandet och granskningen av fullmakter till extra kongress gäller vad förbundsstyrelsen i samband med kongressens inkallande föreskriver.

Mom 11. Motionsrätt

Motion till kongressen kan väckas av *varje* enskild medlem, eller *arbetsplatsklubb*. *Motion väckt* av enskild medlem eller *arbetsplatsklubb* ska *vara förbundsstyrelsen tillhanda* senast sju månader före kongressens öppnande.

Förbundsstyrelsen låter sammanföra och trycka motionerna, och *motionerna ska tillsammans med* förbundsstyrelsens utlåtande över dem *tillställas kongressombuden senast 8 veckor före kongressens öppnande*.

Mom 12. Planering av kongressen

Det åligger förbundsstyrelsen att planlägga kongressens arbete samt att upprätta förslag till dagordning och arbetsordning för densamma, vilka samtidigt med motionerna ska sändas ut till *kongressombuden*.

Mom 13. Ordinarie kongressbehandling

Ordinarie kongress ska behandla val- och stadgefrågor och i övrigt främst vara inriktad på att behandla för förbundet viktiga idémässiga och principiella frågor med framåtsyftande karak-

rätt att framlägga förslag till kongressen i alla frågor som rör förbundets verksamhet. Fråga, som inte av förbundsstyrelsen eller genom motion hänskjutits till kongressens prövning, kan likväl, om den inte avser ändring av dessa stadgar, upptas till behandling och avgörande på kongressen, om denna med tre fjärdedelars majoritet så beslutar.

Mom 12. Förbundsstyrelsen ska förelägga kongressen i § 22 mom 6 och i § 23 mom 2 och 4 omnämnda berättelser över verksamheten och den ekonomiska förvaltningen under de år den förflutna kongressperioden omfattar. Efter granskning av berättelserna beslutar kongressen rörande ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen och förbundets representantskap för den tid berättelserna omfattar.

Mom 13. Ordinarie kongress väljer i § 20 mom 1 omnämnda funktionärer, övriga ledamöter av förbundsstyrelsen samt suppleanter till förbundsstyrelsen och revisorer samt suppleanter för dessa.

Kongressen väljer även ombud till Landsorganisationens kongress. Skulle anmälningstiden till Landsorganisationens kongress infalla så att val inte kan ske på kongressen, kan förbundets representantskap utse ombud till LO-kongressen.

Medlemmar som är pensionerade eller inte har anställning inom förbundets verksamhetsom-

tär. Förbundsstyrelsen har dock rätt att framlägga förslag till kongressen i alla frågor som rör förbundets verksamhet.

Fråga, som inte av förbundsstyrelsen eller genom motion hänskjutits till kongressens prövning, kan likväl, om den inte avser ändring av dessa stadgar, upptas till behandling och avgörande på kongressen, om denna med tre fjärdedelars majoritet så beslutar.

Mom 14. Verksamhetsberättelse och ansvarsfrihet

Förbundsstyrelsen ska förelägga kongressen i § 22 mom 5 och i § 23 mom 3 och 4 omnämnda berättelser över verksamheten och den ekonomiska förvaltningen under de år den förflutna kongressperioden omfattar. Efter granskning av berättelserna beslutar kongressen rörande ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen och *förbundsmötet* för den tid berättelserna omfattar.

Mom 15. Val på kongressen

Ordinarie kongress väljer *ordförande, andre ordförande och tredje ordförande*, övriga ledamöter av förbundsstyrelsen samt suppleanter till förbundsstyrelsen, *ledamöter till förbundsmötet samt suppleanter till förbundsmötet* och revisorer samt suppleanter för dessa. *Kongressen väljer ledamöter till valberedningen och suppleanter för dessa.*

Kongressen väljer även ombud till LOs kongress. Skulle anmälningstiden till LOs kongress infalla så att val inte kan ske på kongressen, kan *förbundsmötet* utse ombud till LO-kongressen.

råde, kan inte vara ledamöter eller ombud till nämnda uppdrag.

Mom 14. I mom 13 omnämnda val ska ske genom slutna omröstning, om inte kongressen enhälligt beslutar att omröstningen ska vara öppen. Övriga beslut fattas av kongressen genom öppen omröstning, om inte minst 25 röstberättigade hos tjänstgörande ordföranden skriftligen hemställer om annat omröstningsförfarande.

Medlemmar som är pensionerade eller inte har anställning inom förbundets verksamhetsområde, kan inte vara ledamöter eller ombud till nämnda uppdrag.

Mom 16. Valordning

Alla personval sker genom slutna omröstning om inte mötet enhälligt beslutar om öppen omröstning.

För att kunna förklaras vald till ett uppdrag krävs att ha fått mer än hälften av vid valet avgivna godkända röster. Härvid räknas inte kasserade eller blanka röster.

I de fall då detta röstetal inte uppnåtts genomförs omröstning mellan de som fått högsta röstetalet. I omvalet får kvarstå högst två kandidater för varje uppdrag som ska tillsättas.

Vid lika röstetal avgörs företrädet genom lottning.

Suppleanter ingår vid ordinarie ledamots frånvaro i den ordning de vid valet erhållit röstetal eller i den ordning som angetts vid valet.

Ombudet kan inte överlåta sin rösträtt på annan.

Mom 17. Beslut

Beslut fattas av kongressen genom öppen omröstning, om inte minst 10% av de röstberättigade hos tjänstgörande ordföranden skriftligen hemställer om annat omröstningsförfarande.

Varje vid kongressen röstberättigad har en röst. Med undantag för i mom 13 omnämnda val och i mom 11 andra stycket avsett beslut fattas alla beslut med enkel majoritet; vid lika röstetal gäller den mening, som biträds av kongressens tjänstgörande ordförande. Vid i mom 13 nämnda val, erfordras för att vara vald, mer än hälften av avgivna, godkända röster. I de fall, då detta röstetal inte uppnåtts, förrättas omval mellan dem som erhållit högsta röstetalet. Vid lika röstetal avgörs företrädet genom lottning.

Ombudet kan inte överlåta sin rösträtt på annan.

Mom 15. Resekostnad och dagtraktamente för samtliga deltagare i kongressen utgår med belopp, som kongressen bestämmer.

§ 25 Avdelningarna

Mom 1. Verksamhetsområde

Antalet avdelningar fastställs av förbundsstyrelsen med hänsyn till utvecklingen. Förbundsstyrelsen avgör frågor om sammanslagning av avdelningar samt fastställer orten för avdelningens säte.

Mom 2. Uppgifter

Avdelningen, som omfattar alla inom dess verksamhetsområde sysselsatta medlemmar, indelas i klubbar vilkas arbetsområden ska godkännas av representantskapet och därefter underställas förbundsstyrelsen. Avdelningen har till uppgift att verka för anslutning till förbundet och inbördes sammanhållning mellan medlemmarna, att verkställa de uppdrag och beslut, som av förbundsstyrelsen meddelas samt att i enlighet

Varje vid kongressen röstberättigad har en röst. Med undantag för i mom 14 omnämnda val och i mom 12 andra stycket avsett beslut fattas alla beslut med enkel majoritet; vid lika röstetal gäller den mening, som biträds av kongressens tjänstgörande ordförande.

Ombudet kan inte överlåta sin rösträtt på annan.

Mom 18. Reseersättning

Reseersättning och dagtraktamente för samtliga deltagare i kongressen utgår med belopp, som kongressen bestämmer.

§ 25 Regional och lokal verksamhet

Mom 1. Verksamhetsregioner

Förbundet indelas i verksamhetsregioner som fastställs av förbundsstyrelsen.

Mom 2. Verkställande utskott

Regionens förbundsstämmors ledamöter och lokalombudsmän tillsammans med en av förbundsstyrelsen utsedd central ombudsman utgör ett verkställande utskott som har till uppgift att samordna och ansvara för genomförande av verksamheten.

Förbundsstyrelsens ledamöter har närvarorätt vid de verkställande utskottens möten.

med dessa stadgar tillvarata medlemmarnas intressen gentemot deras arbetsgivare. Till fullgörande av sina uppgifter har avdelningen att utföra agitations- och organisationsarbete att bilda och upprätthålla klubbar och tillse att Orts- och regionklubb bereds möjlighet till representation inom avdelningens beslutandeorgan samt tillse att det väljs arbetsplatsombud på de arbetsplatser där arbetsplatsklubb inte kan bildas att i enlighet med vad därom är stadgat handlägga frågor om inträde, utträde eller utslutning att tillse att medlemmar är inplacerade i korrekt avgiftsklass utifrån av förbundets representantskap fastställd indelning samt att på sätt som förbundsstyrelsen anvisar redovisa nödvändiga uppgifter för avgifts- och uppbörderna att insamla och till förbundet insända lönestatistiska och andra uppgifter, som av förbundsstyrelsen infordras att verkställa utbetalning av ersättning enligt förbundets stadgar eller förbundsstyrelsens beslut att biträda medlemmarna vid förhandlingar och uppgörelser rörande arbets- och lönevillkor och tillse att kollektivavtal upprättas att arbeta för medlemmarnas fackliga utbildning.

Mom 3. Representantskap

Avdelningens högsta beslutande organ är representantskapet. Ledamöterna i representantskapet väljs på klubbarnas årsmöten till så stort antal att varje klubb får en representant för varje påbörjat 50-tal medlemmar.

Mom 3. Nomineringar

Regionen genomför nomineringsmöten och lämnar förslag för val som ska genomföras på förbundsmöte och kongress. Därutöver har nomineringsmötet rätt att nominera kongressombud för medlemmar som inte tillhör arbetsplatsklubb.

Medlemmar som inte tillhör arbetsplatsklubb har rätt att nominera kongressombud.

Nomineringsmötet utgörs av regionens förbundsmötesledamöter, representanter från arbetsplatsklubbarna samt regionala arbetsplatsombud som har rösträtt.

Ombudsmännen har förslags- och yttranderätt.

Mom 4. Förtroendevalda i regionen

De av förbundsmötet förtroendevalda i regionen har till uppgift att genomföra den verksamhet som fastställts i verksamhetsplanen.

Mom 5. Upphörande av uppdrag

Förtroendevald som utträder eller utsluts ur förbundet, anses skild från uppdraget.

Representantskapet kan besluta om annan representation, dock att medlemmarna på alla arbetsplatser ska beredas möjlighet till representation. Annan beräkning av representantskapets storlek kan, efter förbundsstyrelsens godkännande, tillämpas.

Representationsrätten i representantskapet grundar sig på medlemsantalet för oktober månad året före det valet förrättas samt för nybildade klubbar på medlemsantalet för den månad som klubben bildas.

Vid val av ombud bör klubbarna tillse att olika avtalsområden blir representerade. De nyvalda representantskapsledamöterna utgör avdelningens årsmötesförsamling. Årsmötet har att besluta om godkännande av verksamhets och ekonomisk berättelse samt välja styrelse och revisorer för avdelningen.

För varje ledamot i representantskapet ska väljas minst en suppleant. Då ordinarie ledamot är förhindrad att närvara vid sammanträde, ska suppleant inkallas i dennes ställe. Namn och adress på valda ombud och suppleanter för dessa ska meddelas avdelningsstyrelsen.

Representantskapet ska öva tillsyn över styrelsens förvaltning och avgöra ärenden av större betydelse.

Representantskapet har att ta ställning till avdelningsstyrelsens förslag till verksamhetsplanering inför nytt verksamhetsår.

Ledamöterna fyller uppgiften som kontaktlänk och ska som sådan stimulera aktiviteten bland medlemmarna samt bistå avdelningsstyrelsen i fullgörandet av dess arbetsuppgifter.

Mom 4. Sammanträden

Representantskapet håller ordinarie sammanträden minst tre gånger per år. Årssammanträdet hålls senast den 15 april.

Extra sammanträde hålls, då styrelsen så finner erforderligt, eller då minst 25 procent av representantskapets ombud för viss frågas behandling gjort skriftlig framställning därom.

Extra sammanträde kan endast behandla den eller de frågor som föranlett sammanträdet.

Till sammanträdet ska kallelse utfärdas i den ordning representantskapet beslutar. Ärende som avser avtalsrörelse, uttagande av ny eller förhöjd avgift eller uttaxering, medlems utslutning, val av efterträdare till ordförande som under verksamhetsåret avgått, nominering och val av kongressombud, ledamöter i förbundets representantskap samt av ombud i LO-distrikt och LO-facken ska anges i kallelsen till representantskapet eller delges ledamöterna i det samma på annat sätt.

Kallelse till representantskapets årsmöte ska uttryckligen uppta val av styrelse och revisorer samt fråga om ansvarsfrihet.

Förslag om viss frågas behandling på representantskapets sammanträde ska för beredning ha inkommit till styrelsen senast tre veckor före sammanträdet. Vid sammanträdet ska styrelsen framlägga förteckning över de ärenden som ska behandlas.

Vid representantskapets årssammanträde ska förutom val av styrelse, revisorer och suppleanter för dessa förekomma behandling av styrelsens och revisorerens berättelse för näst föregående år, frågan om ansvarsfrihet för styrel-

sen, fastställande av tid för ordinarie sammanträde under det följande verksamhetsåret och ordningen för kallelse till dessa. Med undantag för i mom 5 och mom 12 omnämnda val och i § 14 mom 10 avsedda omröstningar ska alla beslut fattas med enkel majoritet av de i omröstningen deltagande samt genom öppen omröstning, såvida inte vid sammanträdet förslag framställs om sluten omröstning, som i sådant fall ska äga rum. Vid lika röstetal gäller den mening, som mötesordföranden biträder.

Ombud i representantskapet får inte överlåta sin rösträtt på annan. Medlem i avdelningen, som inte tillhör representantskapet, har rätt att närvara vid dessa sammanträden och har därvid yttrande- och förslagsrätt men inte rösträtt.

Revisor som inte är valt ombud till representantskapet, bör närvara vid representantskapets sammanträden. Styrelseledamot har rösträtt i representantskapet, dock inte i fråga om ansvarsfrihet för styrelsens förvaltning och i val av revisorer. Kostnaden för ombudens deltagande i representantskapets sammanträden bestrids av avdelningen, enligt de regler som fastställs av representantskapet.

Mom 5. Styrelse

Avdelningens styrelse ska bestå av högst nio ledamöter som utses av representantskapet. Antalet styrelseledamöter kan, efter förbundsstyrelsens godkännande, utökas.

Styrelsens mandatperiod är två år med växelvis avgång, där ordföranden samt tre ledamöter väljs ena året och resterande ledamöter väljs andra året. I styrelsen ingår, utan särskilt val, den i avdelningen placerade ombudsmanen, vilken handhar uppgiften som kassör och

redogörare. Är i avdelningen fler ombudsmän placerade, har representantskapet att avgöra vem av dem som ska utses till kassör.

Kassörens uppdrag fortlöper oberoende av den övriga styrelsens mandatperiod. Övriga ledamöter i styrelsen väljs bland inom förbundets verksamhetsområde aktiva medlemmar enligt § 24 mom 4. Val av styrelse ska förrättas på representantskapets årssammanträde, sedan valet förberetts enligt bestämmelserna i mom 13. Ordföranden väljs särskilt. I övrigt fördelar styrelsen inom sig de olika funktionerna.

För att vara vald till styrelseledamot erfordras att ha erhållit mer än hälften av vid valet godkända röster. I de fall, då detta röstetal inte uppnåtts, förrättas omval mellan dem som erhållit högsta röstetalet. Vid lika röstetal avgörs företrädet genom lottning.

Alla val sker genom sluten omröstning, där inte representantskapet enhälligt beslutar att omröstning ska vara öppen.

Styrelsen ska omedelbart efter valet sammanträda för konstituering och upprättande av arbetsordning.

Styrelsen utser inom sig ett arbetsutskott, som består av minst tre och högst fyra ledamöter. I utskottet ska ingå ordförande och kassör. Om under verksamhetsåret ordföranden avgår, ska nyval av efterträdare äga rum. I samma ordning som för val av ledamöter är stadgat, utses på årssammanträdet minst lika antal styrelsesuppleanter på en mandatperiod av ett år, vilka vid ledamots förfall eller avgång inträder i styrelsen fram till nästkommande årssammanträde i den ordning de blivit valda.

Styrelseledamots mandattid som inte gått till ända, kan genom beslut av representantskapet, vilket av förbundsstyrelsen godkänns skiljas från sitt uppdrag om denne vid detta fullgörande uppenbart åsidosatt sina åligganden eller förverkat det förtroende uppdraget förutsätter. För styrelsebesluts giltighet erfordras att mer än hälften av styrelsens samtliga ledamöter är om beslutet ense. Vid lika röstetal gäller den mening, som biträds av ordföranden.

Representantskapets årssammanträde kan besluta om att till styrelsens ledamöter ska utgå arvode, som i sådant fall ska fastställas före valet.

Mom 6. Styrelsens uppgifter

Styrelsen handhar avdelningens angelägenheter i enlighet med dessa stadgar och med stöd av desamma fattade beslut.

Det åligger styrelsen att till årssammanträdet avlämna en av samtliga ledamöter underskriven berättelse över avdelningens verksamhet under nästföregående år. Denna ska innehålla resultaträkning samt in- och utgående balansräkning.

Verksamhetsberättelsen ska tillställas ombuden i representantskapet och klubbarna senast två veckor före representantskapets årssammanträde. Arbetsutskottet har att handlägga ärenden enligt av styrelsen upprättad arbetsordning.

Ordföranden leder förhandlingarna på representantskapets, styrelsens och arbetsutskottets sammanträden, utövar i samråd med ombudsmannen och den övriga styrelsen, ledningen av avdelningens löpande verksamhet, ansvarar för verkställigheten av representantskapets och styrelsens beslut och av förbundsstyrelsen anbe-

fallda åtgärder. Om så beslutas kan representantskapet utse särskild ordförande att leda förhandlingarna vid dess sammanträden, och ska så ske när frågor av sådan karaktär behandlas som berör ordföranden i egen sak. Sekreteraren har att föra protokoll vid representantskapets och styrelsens sammanträden.

Kassören åligger att i enlighet med dessa stadgar och de särskilda föreskrifter, som av förbundsstyrelsen eller avdelningsstyrelsen meddelas, svara för avdelningen tillhöriga penningmedel, värdehandlingar och övriga tillgångar.

Vidare ska kassören öva tillsyn över avdelningens räkenskaper och medlemsmatrikel, medlemmarnas avgiftsbetalning, rapportering och redovisning till förbundet samt tillse att utbetalning sker mot vederbörliga verifikationer. Förbundet tecknar en central fackföreningsförsäkring med innebörd att avdelningarnas kassörer är garantiförsäkrade till fulla värdet mot brand, rån och stöld. Det åligger kassören att tillse, att de bestämmelser beträffande förvaring av avdelningens tillgångar, som återfinns i försäkringsvillkoren och eventuellt andra där återkommande föreskrifter för försäkringens giltighet, iakttas.

Mom 7. Avdelningsfunktionärer

I avdelning där en eller flera anställda funktionärer erfordras för verksamhetens bedrivande, anställs och avlönas sådan av förbundsstyrelsen, varvid löner och övriga anställningsförhållanden regleras genom av förbundsstyrelsen och förbundets representantskap gemensamt fastställt anställningsreglemente.

Mom 8. Studier, information och opinionsbildning

Det åligger avdelningsstyrelsen att tillse att aktiv och ändamålsenlig studie- och informationsverksamhet samt opinionsbildning bedrivs till stöd för genomförandet av fastställda mål i organisationen.

Mom 9. Medelsplacering

Rörande placering av avdelningens tillgångar och förvaring av värdehandlingar ska vad i § 22, mom 1 och mom 3 är stadgat äga motsvarande tillämpning.

Mom 10. Firmateckning

Avdelningsstyrelsen utser de personer, som ska teckna avdelningens firma. Därvid ska tillses att vid uttag av inestående medel i banker eller andra penninginrättningar med undantag för postgiro och bankgiro, firman gemensamt ska tecknas av kassören och minst av en annan av styrelsen utsedd person.

Avdelningsstyrelsen ansvarar för att beslut om firmateckning utan dröjsmål bringas till vederbörande penninginrättnings kändedom genom protokollsutdrag, och denna avisering ska verkställas av annan person än kassören.

Mom 11. Räkenskapsföring

Avdelningens redovisning ska göras enligt av förbundet fastställd kontoplan samt ske i överensstämmelse med allmänna bokföringsgrunder och iakttagande av god redovisningssed.

Avdelningens räkenskaper avslutas per kalenderår. Avslutning av dagboken sker månadsvis. Kassören ska omedelbart vid varje kvartalsskifte förelägga revisorerna ett sammandrag över

avdelningens inkomster och utgifter under det gångna kvartalet.

Bokslutet ska vara revisorerna tillhanda senast den 28 februari.

Mom 12. Revision

För granskning av avdelningsstyrelsens verksamhet och avdelningens räkenskaper väljer årssammanträdet i samma ordning, som för val av styrelsen är stadgat, två revisorer jämte suppleanter för dessa.

Suppleanterna inträder vid förfall för ordinarie revisor i den ordning de vid valet erhållit röstetal. För siffergranskning och teknisk kontroll av bokföring ska dessutom yrkesrevision anlitas. Arvode till revisorerna fastställs före valet.

Avgående revisor eller suppleant kan återväljas.

Det åligger revisorerna att verkställa årsrevision av styrelsens förvaltning och däröver till avdelningens årssammanträde avge berättelse med till- eller avstyrkande av ansvarsfrihet.

Vid revision ska tillses att fattade beslut inte strider mot dessa stadgar eller mot kongressens, förbundsstyrelsens eller avdelningens beslut, att räkenskaperna är väl förda och behörigen verifierade, att värdehandlingar är i vederbörlig ordning och väl förvarade, att inventarier är försäkrade till betryggande belopp, att bokförda banktillgodohavanden överensstämmer med vederbörande bankers saldobesked och att avdelningens tillgångar inte upptagits över sitt värde.

Revisorerna är vidare skyldiga att varje kvartal granska avdelningens räkenskaper och förvaltning och, om anledning till anmärkning finns, omedelbart meddela styrelsen. Revisorerna kan dessutom utan att på förhand meddela avdelningen företa granskning och inventering även vid andra tidpunkter.

Årsrevisionen ska vara verkställd och berättelse däröver ingiven till avdelningsstyrelsen inom 14 dagar från den dag då bokslutet överlämnades till revisorerna.

Varje revisor har rätt att, efter framställning, ta del av räkenskapsböcker, protokoll och övriga till avdelningens verksamhet och förvaltning hörande handlingar.

Har revisorerna i berättelse eller annan handling, som av dem framläggs, mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot sådan uppgift i handling, som av dem granskats, eller vid fullgörandet av sitt uppdrag visat vårdslöshet är de ansvariga för därav uppkommen skada.

Om revisor eller tillkallad suppleant utan giltigt förfall är frånvarande vid mer än ett revisions-tillfälle, ska han anses skild från uppdraget.

Om avdelningsstyrelsen på grund av framställda anmärkningar eller förslag kallar revisorerna till sammanträde, är dessa skyldiga att närvara vid sammanträdet under behandlingen av det ifrågavarande ärendet.

Avdelningens revisorer har rätt att granska klubbarnas verksamhet.

Förbundsstyrelsen har rätt att företa revision hos avdelningen.

Mom 13. Val av valberedning

Representantskapet ska på sitt höstsammanträde tillsätta en valberedning med uppgift att framlägga förslag till kandidater till styrelsen och andra förtroendeposter inom avdelningen.

Nomineringen av kandidater sker genom att förslag inlämnas till valberedningen före februari månads utgång, eller till tidpunkt som avdelningens representantskap beslutar om i samband med val av valberedning. Valberedningens förslag ska tillställas representantskapsledamöterna före sammanträdets hållande.

Valberedningen ska förbereda kongressval i enlighet med vad som stadgas i § 24 mom 4 och 5.

Mom 14. Rapportering

Före utgången av mars månad ska avdelningsstyrelsen på av förbundsstyrelsen föreskrivet sätt, till förbundsstyrelsen insända av revisorerna bestyrkt redogörelse över avdelningens ekonomiska ställning samt dess inkomster och utgifter under nästföregående år.

Avdelningen är gentemot förbundet ansvarig för såväl förbundets räkning uppburna avgifter som för från förbundet med redovisningskyldighet mottagna medel.

Mom 15. Avdelningens upplösning

Avdelning kan inte utan förbundsstyrelsens medgivande besluta att upplösa sig eller på annat sätt nedlägga sin verksamhet.

Om avdelning, trots anmodan därom, inte fullgör sina åligganden gentemot förbundet, eller vägrar ställa sig till efter rättelse dessa stadgar eller med stöd av desamma fattade beslut, kan förbundsstyrelsen besluta om dess upplösning samt om uteslutning ur förbundet av tredskande medlemmar.

Om avdelning upphör med sin verksamhet, ska alla dess tillhörigheter tillfalla förbundet och omedelbart insändas till förbundets kontor.

Mom 16. Tillämpning

Vad i denna paragraf stadgas beträffande avdelningarna gäller i tillämpliga delar även för klubbar.

§ 26 Klubbar

Mom 1. Uppgifter

Avdelningen indelas i klubbar enligt särskild plan, som fastställs av representantskapet och därefter underställs förbundsstyrelsen.

Klubb kan omfatta medlemmar på samma arbetsplats eller geografiskt bestämt område. Vid arbetsplats där förutsättningar föreligger ska arbetsplatsklubb bildas, som ska omfatta samtliga medlemmar på arbetsplatsen.

Klubb bildas i övrigt för viss ort eller region där ovannämnda klubbar inte kan bildas. Klubbarna utgör underlag för val av ledamöter i representantskapet.

Alla medlemmar i klubben samverkar för att samtliga på arbetsplatserna anställda arbetare är organiserade i Svenska Livsmedelsarbetareförbundet.

§ 26 Arbetsplatsklubbar

Mom 1. Uppgifter

Förbundsstyrelsen fastställer antalet arbetsplatsklubbar. Vid arbetsplats där förutsättningar föreligger ska arbetsplatsklubb bildas som omfattar samtliga medlemmar på arbetsplatsen.

Arbetsplatsklubbarna utgör underlag för val av ombud till kongressen.

Alla medlemmar i klubben samverkar för att samtliga på arbetsplatserna anställda arbetare är organiserade i Livsmedelsarbetareförbundet.

Klubben utgör kontaktorgan mellan medlemmarna på arbetsplatsen och förbundet och har till uppgift att tillvarata medlemmarnas intressen gentemot arbetsgivaren,

Klubben utgör kontaktorgan mellan medlemmarna på arbetsplatsen och avdelningen och har till uppgift att upprätta verksamhetsplan för klubbens verksamhet, att i samråd med avdelningsstyrelsen och avdelningens ombudsman förbereda och handlägga frågor rörande löner och arbetsförhållanden på arbetsplatsen, att verka för goda förhållanden mellan de anställda på arbetsplatsen, att välja erforderligt antal fackliga förtroendemän på arbetsplatsen, att tillhandahålla avdelningsstyrelsen de uppgifter och upplysningar som är nödvändiga för förbundets och avdelningens del.

Mom 2. Studier, information och opinionsbildning

Det åligger klubbstyrelsen att tillse att aktiv och ändamålsenlig studie- och informationsverksamhet samt opinionsbildning bedrivs till stöd för genomförandet av fastställda mål i organisationen.

Mom 3. Möten, styrelse och administration

Klubben ska hålla sammanträde minst fyra gånger per år. Årsmötet hålls före utgången av februari månad. Avdelningsstyrelsens ledamöter och avdelningens ombudsmän har rätt att övervara klubbens sammanträden och har där yttrande och förslagsrätt.

att upprätta verksamhetsplan för klubbens verksamhet,
att i samråd med ombudsman förbereda och handlägga frågor rörande löner och arbetsförhållanden på arbetsplatsen,
att arbeta för en god arbetsmiljö och utse skyddsombud,
att verka för god *sammanhållning* mellan de anställda på arbetsplatsen,
att välja erforderligt antal förtroende*valda* på arbetsplatsen,
att tillse att medlemmarna är inplacerade i korrekt avgiftsklass utifrån förbundsmötet fastställd indelning samt att på sätt som förbundsstyrelsen anvisar redovisa nödvändiga uppgifter för avgiftsbörden,
att tillhandahålla förbundsstyrelsen de uppgifter och upplysningar som är nödvändiga för förbundets del,
att verkställa uppdrag och beslut som meddelas av förbundsstyrelsen.

Mom 2. Studier, information och opinionsbildning

Det åligger klubbstyrelsen att tillse att aktiv och ändamålsenlig studie- och informationsverksamhet samt opinionsbildning bedrivs till stöd för genomförandet av fastställda mål i organisationen.

Mom 3. Styrelse

Arbetsplatsklubben väljer styrelse som består av tre, fem eller sju ledamöter.

Ordförande väljs särskilt. Dessutom väljs erforderligt antal suppleanter. *Styrelsens mandatperiod är två år med växelvis avgång.*

Vid klubbens årssammanträde ska, förutom val av klubbstyrelse- och representantskapsledamöter jämte suppleanter för dessa, förekomma behandling av klubbstyrelsens verksamhetsberättelse för närmast föregående år. Den ska vara avdelningsstyrelsen tillhanda före sammanträdet.

Klubben väljer styrelse som består av tre, fem eller sju ledamöter.

Ordförande väljs särskilt. Dessutom väljs erforderligt antal suppleanter. Med avseende på val av styrelse gäller i tillämpliga delar vad som stadgas i § 25 mom 4 om avdelningsstyrelse.

Kostnaden för klubbens verksamhet bestrids på sätt som representantskapet beslutar. Klubben är skyldig att ställa sig till efterrättelse av delningens beslut, såvida de inte strider mot stadgarna.

Mom 4. Klubbmöte

Arbetsplatsklubben ska hålla sammanträde minst fyra gånger per år. Årsmötet hålls före utgången av februari månad. Förbundsstyrelsens ledamöter och förbundets ombudsmän har rätt att närvara på arbetsplatsklubbens sammanträden och har där yttrande- och förslagsrätt.

Vid *arbetsplatsklubben*s årssammanträde ska, förutom val av klubbstyrelse *ledamöter och* suppleanter för dessa, förekomma behandling av klubbstyrelsens verksamhetsberättelse för närmast föregående år. Den ska vara *förbundsstyrelsen* tillhanda före sammanträdet.

Det ska framgå av kallelsen om mötet avser behandla val av styrelse, revisorer, kongressombud, ombud i LO-facken samt fråga om ansvarsfrihet.

Medlem får inte överlåta sin rösträtt till annan.

Mom 5. Val

Valbar är den medlem som har sin anställning på arbetsplatsen.

Alla val sker genom sluten omröstning om inte mötet enhälligt beslutar om öppen omröstning.

För att kunna förklaras vald till ett uppdrag krävs att ha fått mer än hälften av vid valet avgivna godkända röster. Här räknas inte kasserade eller blanka röster.

Mom 4. Val av valberedning

På klubbens höstsammanträde ska nominering av kandidater till styrelse och andra förtroendeuppdrag inom klubben ske.

Sker inte nominering på höstsammanträdet, ska en valberedning tillsättas med uppgift att framlägga förslag. Nominering av kandidater sker då genom att förslag inlämnas till valbe-

I de fall då detta röstetal inte uppnåtts genomförs omröstning mellan de som fått högsta röstetalet. I omvalet får kvarstå högst två kandidater för varje uppdrag som ska tillsättas.

Vid lika röstetal avgörs företrädet genom lottning.

Nyval ska genomföras vid klubbordförandes avgång.

Suppleanter ingår vid ordinarie ledamots frånvaro i den ordning de vid valet erhållit röstetal eller i den ordning som angetts vid valet.

Mom 6. Besluts giltighet

För styrelsebesluts giltighet krävs att minst hälften av samtliga ledamöter är ense om beslutet.

För klubbmötesbesluts giltighet krävs att minst hälften av de i omröstningen deltagande är ense om beslutet.

Med undantag av personval ska alla beslut fattas med öppen omröstning om inte klubbmötet beslutar om sluten omröstning. Vid lika röstetal gäller den mening som biträds av mötesordföranden.

Mom 7. Val av valberedning

På klubbens höstsammanträde ska nominering av kandidater till styrelse och andra förtroendeuppdrag inom klubben ske.

Sker inte nominering på höstsammanträdet, ska en valberedning tillsättas med uppgift att framlägga förslag. Nominering av kandidater sker då genom att förslag inlämnas till valbe-

redningen senast vid den tidpunkt, som klubbmötet beslutar i samband med valet av valberedning.

Mom 5. Styrelseledamöternas ansvar

Genom beslut av klubbmöte, vilket fastställts av avdelningsstyrelsen, kan styrelseledamot under pågående mandatperiod skiljas från sitt uppdrag, om denne uppenbart åsidosatt sina åligganden eller förverkat det förtroende uppdraget förutsätter.

redningen senast vid den tidpunkt, som klubbmötet beslutar i samband med valet av valberedning.

Mom 8. Upphörande av uppdrag

Genom beslut av klubbmöte, vilket fastställts av *förbundsstyrelsen*, kan *förtroendevald* under pågående mandatperiod skiljas från sitt uppdrag, om denne uppenbart åsidosatt sina åligganden eller förverkat det förtroende uppdraget förutsätter.

Mom 9. Klubbens ansvar

Kostnaden för klubbens verksamhet bestrids på sätt som *förbundsmötet* beslutar. *Arbetsplatsklubben* är skyldig att rätta sig efter förbundets beslut, såvida de inte strider mot stadgarna.

Mom 10. Revision

För granskning av klubbstyrelsens verksamhet och i förekommande fall klubbens räkenskaper väljer årsmötet minst en revisor samt suppleant/er.

Revisorerna ska verksställa årsrevision av klubbstyrelsens förvaltning och lämna en berättelse över densamma till klubbens årsmöte med till- eller avstyrkande av ansvarsfrihet.

Vid revisionen ska tillses att fattade beslut inte strider mot dessa stadgar eller mot kongressens, förbundsstyrelsens eller förbundsmötets beslut och att i förekommande fall räkenskaperna är väl förda och behörigen verifierade.

Varje revisor har rätt att, efter framställning, ta del av protokoll, räkenskapsböcker och övriga handlingar som hör till klubbens förvaltning.

§ 27 Motionsrätt

Mom 1. Medlem, klubb och avdelning har rätt att lämna motion till de beslutande organen inom förbundet i alla frågor.

Mom 2. Motion lämnas till avdelningsstyrelsen.

Mom 3. Motion ska behandlas skyndsamt, dock senast två månader efter det att den inkommit till avdelningsstyrelsen eller förbundsstyrelsen.

Mom 4. Avdelningens styrelse ska behandla alla inkomna motioner. Berör en motion avdelningens beslutsområde beslutar avdelning-

Mom 11. Klubbens upplösning

Om klubben, trots påpekanden, inte fullgör sina åliggande gentemot förbundet eller vägrar att rätta sig efter dessa stadgar eller stadgeenligt fattade beslut, kan förbundsstyrelsen besluta upplösa klubben.

Om klubben upphör med sin verksamhet, ska alla klubbens tillhörigheter tillfalla förbundet och omedelbart insändas till förbundets kontor.

§ 27 Arbetsplatsombud

På de arbetsplatser, där arbetsplatsklubb inte kan bildas, utses arbetsplatsombud. Arbetsplatsombuden är kontaktlänk mellan medlemmar och förbund. Arbetsplatsombuden har till uppgift att bistå lokalombudsmannen och att arbeta för att samtliga på arbetsplatsen anställda arbetare är organiserade i Livsmedelsarbetareförbundet.

§ 28 Motioner

Mom 1. Motionsrätt

Medlem *och* klubb har rätt att lämna motion till de beslutande organen inom förbundet i alla frågor.

Mom 2. Inlämnande

Motion lämnas till *förbundsstyrelsen*.

Mom 3. Tid för behandling

Motion ska behandlas skyndsamt, dock senast två månader efter det att den inkommit till förbundsstyrelsen.

ens styrelse hur den ska behandlas i sak. Ska den behandlas av centralt organ inom förbundet sänds den vidare till förbundsstyrelsen åtföljd av avdelningens representantskaps utlåtande över motionen.

Mom 5. Förbundsstyrelsen behandlar alla inkomna motioner.

Berör motion förbundsstyrelsens beslutsområde ska motionen behandlas i sak, i annat fall sänds den vidare till förbundets representantskap eller till kongressen med förbundsstyrelsens förslag till beslut.

Mom 6. Förbundets representantskap behandlar från förbundsstyrelsen hänskjutna motioner vid nästa sammanträde.

Mom 7. Kongressen behandlar de motioner som förbundsstyrelsen hänskjuter till kongressen.

Mom 8. Beslut som fattas i anledning av en motion ska meddelas motionären snarast, dock senast inom sex veckor efter beslutet.

Mom 9. Motioner som ska behandlas i förbundets representantskap ska vara förbundsstyrelsen tillhanda senast åtta veckor före förbundets representantskaps sammanträde.

Mom 10. Om motionsrätt till förbundets kongress stadgas i § 24 mom 9.

Mom 4. Löpande motionsbehandling

Förbundsstyrelsen behandlar alla inkomna motioner.

Berör motion förbundsstyrelsens beslutsområde ska motionen behandlas i sak, i annat fall sänds den vidare till *förbundsmötet* eller till kongressen med förbundsstyrelsens förslag till beslut.

Mom 5. Motionsbehandling förbundsmöte
Förbundsmötet behandlar från förbundsstyrelsen hänskjutna motioner vid nästa sammanträde.

Mom 6. Motionsbehandling kongress
Kongressen behandlar de motioner som förbundsstyrelsen hänskjuter till kongressen.

Mom 7. Tid för återkoppling
Beslut som fattas i anledning av en motion ska meddelas motionären snarast, dock senast inom sex veckor efter beslutet.

Mom 8. Tidsfrist för motion
Motioner som ska behandlas i *förbundsmötet* ska vara förbundsstyrelsen tillhanda senast åtta veckor före *förbundsmötets* sammanträde.

Mom 9. Motionsrätt till kongress
Om motionsrätt till förbundets kongress stadgas i § 24 *mom 11*.

§ 28 Koncernfrågor

Mom 1. Förbundets avdelningar eller arbetsplatsklubbar inom en koncern eller vid koncernliknande förhållanden kan gemensamt bilda en koncernfacklig organisation med beslutsrätt i angelägenheter, som enligt lag eller avtal förutsätter ett samordnat handlande av flera eller alla lokala organisationer inom samma koncern. Sådan koncernfacklig organisation kan ha såväl rättigheter som skyldigheter genom internationellt samarbete.

Mom 2. Koncernfacklig organisation inrättas om berörda medlemmar beslutar det. Beslut fattas med enkel majoritet vid medlems- eller representantskapssammanträde i vars kallelse angetts att ärendet ska upptas till behandling. Träffas olika beslut, gäller som gemensamt beslut den mening som stöds av en majoritet av berörda medlemmar. Härvid anses varje organisations beslut stödjas av alla dessa berörda medlemmar.

Avdelning eller arbetsplatsklubb kan, efter särskilt beslut, avstå från inträde.

Beslut om inrättandet av en koncernfacklig organisation och riktlinjer för densamma ska underställas förbundsstyrelsen för godkännande.

Den koncernfackliga organisationen väljer sina ombud och representanter samt fastställer mandattid för dessa enligt av den koncernfackliga organisationen beslutad valordning. Valord-

§ 29 Koncernfrågor

Mom 1. Koncernfacklig organisation

Förbundets *medlemmar* vid arbetsplatser inom en koncern eller vid koncernliknandeförhållanden kan gemensamt *utgöra* en koncernfacklig organisation med beslutsrätt i angelägenheter, som enligt lag eller avtal förutsätter ett samordnat handlande av flera eller alla lokala organisationer inom samma koncern. Sådan koncernfacklig organisation kan ha såväl rättigheter som skyldigheter genom internationellt samarbete.

Mom 2. Inrättande av koncernfacklig organisation

Koncernfacklig organisation inrättas om berörda *arbetsplatsklubbar* beslutar det. Beslut fattas med enkel majoritet vid medlemsmöte i vars kallelse angetts att ärendet ska upptas till behandling. Träffas olika beslut, gäller som gemensamt beslut den mening som stöds av en majoritet av berörda medlemmar. Härvid anses varje arbetsplatsklubbs beslut stödjas av alla dess medlemmar.

Arbetsplatsklubb kan, efter särskilt beslut, avstå från inträde.

Beslut om inrättandet av en koncernfacklig organisation, riktlinjer *och valordning* för densamma ska underställas förbundsstyrelsen för godkännande. Förbundsstyrelsen beslutar om medlemmar vid arbetsplats utan arbetsplatsklubb ska ingå i koncernfacklig organisation. Förbundsstyrelsen utser i förekommande fall representanter för berörda medlemmar.

ningen ska ingå i de riktlinjer som underställs förbundsstyrelsen för godkännande.

Mom 3. För behandling av visst ärende eller kategori av ärenden får koncernfacklig organisation adjungera företrädare för enskild avdelning eller arbetsplatsklubb. Till koncernfacklig organisation ansluten organisation har rätt att få visst ärende behandlat i annan ordning, om anmälan görs innan den koncernfackliga organisationen avslutat sin behandling av ärendet.

Mom 4. Den koncernfackliga organisationen ska tillhandahålla de uppgifter och upplysningar som avdelningar eller förbund begär. Den koncernfackliga organisationen har i övrigt skyldighet att underrätta berörda avdelningar och förbundet om frågor som har betydelse för avdelning respektive förbund.

Mom 3. Ärendes behandling

För behandling av visst ärende eller kategori av ärenden får koncernfacklig organisation adjungera företrädare för enskild arbetsplats eller arbetsplatsklubb. Till koncernfacklig organisation ansluten organisation har rätt att få visst ärende behandlat i annan ordning, om anmälan görs innan den koncernfackliga organisationen avslutat sin behandling av ärendet.

Mom 4. Skyldigheter

Den koncernfackliga organisationen ska tillhandahålla de uppgifter och upplysningar som förbundet begär. Den koncernfackliga organisationen har i övrigt skyldighet att underrätta förbundet om frågor som har betydelse för *organisationen*.

Mom 5. Koncernansvarig ombudsman

Förbundsstyrelsen utser koncernansvarig ombudsman för varje koncern. Den koncernansvarige ombudsmannen ska kallas till de möten som förekommer inom den koncernfackliga organisationen. Koncernansvarig ombudsman har där förslags- och yttranderätt.

Mom 6. Förbundets närvarorätt

Förbundsstyrelsens ledamöter och förbundets ombudsmän har rätt att närvara på den koncernfackliga organisationens möten och har där yttrande- och förslagsrätt.

§ 29 Skiljemannaförfarande

Mom 1. Beslut av klubb, avdelning, förbund eller dessas styrelser eller ledamöter kan överklagas, om de inte anses vara fattade i stadgeenlig ordning eller i övrigt strider mot stadgarna. Rätt att överklaga tillkommer medlem, klubb och avdelning eller dessas styrelser. Överklagning sker hos närmast överordnade organisationsled. Inbördes tvister mellan förbund, avdelning, klubb, dessas styrelser eller medlem hänskjuts till närmast överordnade organisationsled på samma sätt som vid överklagandet av beslut.

Mom 2. Förbundsstyrelsens beslut kan överklagas hos förbundets representantskap. Förbundets representantskaps beslut kan hänskjutas till prövning av skiljemän i den ordning lagen om skiljemän stadgar. Skiljemännens antal ska vara tre, av vilka vardera parten utser en och de utsedda tillsammans utser den tredje. Kan inte enighet nås om valet av tredje ledamoten, utses denne av kansliansvarige ordförande i arbetsdomstolen.

Vid tvist mellan förbundet och avdelning, som hänskjuts till avgörande av skiljemän, ska förbundet betala minst 2/3 av avdelningens omkostnader.

Mom 7. Koncernfacklig organisations upplösning

Om den koncernfackliga organisationen, trots påpekanden, inte fullgör sina åligganden gentemot förbundet eller vägrar att rätta sig efter dessa stadgar eller stadgeenligt fattade beslut, kan förbundsstyrelsen besluta upplösa den koncernfackliga organisationen.

§ 30 Skiljemannaförfarande

Mom 1. Överklagan

Beslut av klubb, förbund eller dessas styrelser eller ledamöter kan överklagas, om de inte anses vara fattade i stadgeenlig ordning eller i övrigt strider mot stadgarna. Rätt att överklaga tillkommer medlem, klubb eller dess styrelse. Överklagning sker hos närmast överordnade organisationsled. Inbördes tvister mellan förbund *och* klubb, dessas styrelser eller medlem hänskjuts till närmast överordnade organisationsled på samma sätt som vid överklagandet av beslut.

Mom 2. Prövning av skiljemän

Förbundsstyrelsens beslut kan överklagas hos *förbundsmötet*. *Förbundsmötets* beslut kan hänskjutas till prövning av skiljemän i den ordning lagen om skiljemän stadgar. Skiljemännens antal ska vara tre, av vilka vardera parten utser en och de utsedda tillsammans utser den tredje. Kan inte enighet nås om valet av tredje ledamoten, utses denne av kansliansvarige ordförande i arbetsdomstolen.

Mom 3. Begäran om besluts överklagning ska inges inom trettio dagar efter den dag beslutet fattades respektive delgavs den överklagande. Beslut fattas på nästkommande sammanträde. Förbundsstyrelsen kan begära att fråga tas upp till prövning på sammanträde i avdelning eller underorganisation, innan förbundsstyrelsen fattar beslut.

Mom 4. Beslut ska genom protokollsutdrag med angivande av ytterligare överklagningsmöjligheter delges den överklagande.

§ 30 Beslut om förbundets upplösning

Förbundet kan inte upplösas med mindre än genom allmän omröstning förslag därom biträts av fem sjättedelar av förbundets samtliga medlemmar. I händelse av upplösning ska, efter avveckling, behållna tillgångar tillfalla Landsorganisationen i Sverige.

§ 31 Stadgeändring

Ändring av dessa stadgar kan endast ske genom beslut, som med anledning av förslag av förbundsstyrelsen eller motion fattats på ordinarie kongress.

Mom 3. Tidsfrist för överklagan

Begäran om besluts överklagning ska inges inom trettio dagar efter den dag beslutet fattades respektive delgavs den överklagande. Beslut fattas på nästkommande sammanträde. Förbundsstyrelsen kan begära att fråga tas upp till prövning på sammanträde i *klubben*, innan förbundsstyrelsen fattar beslut.

Mom 4. Besvärshänvisning

Beslut ska genom protokollsutdrag med angivande av ytterligare överklagningsmöjligheter delges den överklagande.

§ 31 Beslut om förbundets upplösning

Förbundet kan inte upplösas med mindre än *att förslag därom i* allmän omröstning förslag därom biträts av fem sjättedelar av förbundets samtliga medlemmar. I händelse av upplösning ska, efter avveckling, behållna tillgångar tillfalla *LO* i Sverige.

§ 32 Stadgeändring

Ändring av dessa stadgar kan endast ske genom beslut, som med anledning av förslag av förbundsstyrelsen eller motion fattats på ordinarie kongress.

Utdrag ur LOs organisationsplan

Svenska Livsmedelsarbetareförbundet

Till förbundet ska anslutas anställda vid bagerier, konditorier, slakterier, charkuterier och tarmrenserier, choklad-, karamell-, marmelad- och sylt-fabriker, kvarnar, kex-, margarin-, jäst-, makaroni- och sagogrynsfabriker, brännvinsbrännerier, bryggerier, tobaks- och stärkelsefabriker, mejerier, fiskkonservindustrin samt vin- och spritindustrin enligt i huvudsak nedanstående förteckning.

Arbetsföretag:

Bagerier

Bakmedelsfabriker

Bryggerier

Brännvinsbrännerier

Charkuterier

Chokladfabriker

Fiskfileteringsindustrin

Fiskkonservindustrin

Fiskrökerier

Fjäderfäslakterier

Frukt- och grönsakskonservfabriker

Färdigmatsfabriker

Glassfabriker

Glykosfabriker

Jästfabriker

Kafferosterier

Karamellfabriker

Kexfabriker

Konditorier

Konfektfabriker

Kryddfabriker

Kvarnar

Läskedrycks- och mineralvattenfabriker

Makaroni- och sagogrynsfabriker

Margarinfabriker*)

Marmelad- och syltfabriker

Mejerier

Musterier

Potatisskalerier

Proteinförädlingsfabriker

Saftfabriker

Senapsfabriker

Slakterier

Spisbrödsfabriker

Stärkelsefabriker

Tarmrenserier

Tarm- och hudförädlingsfabriker

Tobaks- och snusfabriker

Tunnbrödsfabriker

Vin- och spritfabriker

Äggproduktindustrin

Ättiksfabriker, kombinerad med
konservtillverkning

*) Anställda vid Kooperativa förbundets margarinfabrik i Karlshamn ska enligt träffad överenskommelse vara anslutna till Industrifacket.

yr
et
nokr
st
kap
et
te
mokr
et
te
r
p
a

samarbe
rättvisa
solidar
gemenska
jämställ
mokrat
frihet
samar
rättvisa
gem
jämstäl
mokrat
tr
solidarit
democ